

GORIŠKA STRAŽA

zhaja v Gorici vsako sredo opoldne do preklica, Velja za celo leto 12 L., mesečno 1 L., za prejemstvo 16 Lr. Na naročila brez doplačane naročnine se ne bomo ozirali. Posamezne številke tanejo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: ulica Vetturini 9; uprava: ulica Vetturini 9.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati se računajo po dogovoru. — Izdaja konsorcij „Goriške Straže“. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tiska: „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Vetturini šte. 9.

NA KULTURNO DELO!

Brali smo nekoč da je vzkliknil neki politični voditelj ob zmagi svoje stranke: »Zmagale so naše gospodarske in kulturne organizacije«. Možno je bil dober politik, ki je vedel, da politični uspehi ne zavisiyo samo od shodov in časopisja, ampak morajo imeti globlje korenine.

Ce pogledamo v zgodovino strank, bomo tudi videli, da je v ti ali oni stranki zmagala ona skupina, ki ni pozabila, da je treba graditi stavbo svojih idej na mladino in na kulturno organizacijo: ti so sicer ideje.

Ce gledamo pri nas na Goriškem na našo zmagao dne 15. maja, tedaj moremo reči po vsi pravici z zgoraj omenjenim politikom: »Zmagale so naše kulturne organizacije, zmagalo je naše mladostno ljudstvo, naši shodi, časopisi in plakati so bili se opomin na dolžnost tik pred volitvami. Če bi ne bilo naše ljudstvo vzgojeno po izobraževalnih in drugih društvi, bi bili naši shodi brez vdeležbe, naši opomini prazni. Ko opazujemo, koliko odstotkov volilcev se je v tem ali onem kraju vdeležilo volitev, primerjamo samo, koliko odstotkov ljudi tega okraja se vdeležuje društvenega življenja. In videli bomo da je tam, kjer so ljudje za politično življenje nebržni, ravno tako nebržni za društveno življenje.

Poleg tega pa bomo opazili, da so tam, kjer je ljudstvo neizobraženo, polit. nezanimljivo, na krmilu kapitalistične protiljudske stranke.

Iz teh pojavov se moremo učiti marsikaj. Tu vemo, da moramo, če hočemo, da bo naše ljudstvo ostalo politično disciplinarno in narodno ter bo znalo in hotelo nastopati za svojo korist, posvetiti kulturnemu delu. Število naših kulturnih vso veliko pazljivost bodočemu in gospodarskih organizacij, število in kakovost naših kulturnih prireditev nam bo janičilo tudi bodoče uspehe pri volitvah v narodne in socialne organe. Naša društva naj vršijo nalogo setve narodne in socialne ideje, katere žetev se vrši v treznem političnem udeleževanju. Zato ni popolnoma vseeno, kdo vrši kulturno delo med našim ljudstvom, da ne odobravamo napadov s te strani, priporočamo samo delo. To je eno.

Volilni boj nam je pokazal še drugo nujnost. Med volilnim bojem se je zgodilo

par slučajev, ki slovenskemu delavcu pa naj bo tudi komunističen, ne delajo časti. V mislih imamo slučaje dejanskega nastopa proti nekaterim našim govornikom, dejanskega nastopa proti našim volilcem na volišču in dejanskega napada na naše ljudi ali na naše prireditve po deželi. Ne bomo omenjali danes niti imena krajev niti imena oseb. Ugotoviti hočemo samo dejanja, in pristaviti, da taka dejanja niso kulturna in da morajo naše organizacije v prvi vrsti delati na to, da izginejo take manire.

Vse organizacije morajo v tem oziru vplivati na svoje člane, tudi komunistične. To povdarimo še posebej zato, ker so se imenovana dejstva izvršila ravno od komunistov. Nečemo radi tega reči, da so vsi komunisti taki, toda želimo, da njih organizacije dosežejo to, da ne bodo njih člani še celo tedaj, ko se vračajo od svojih kulturnih prireditev, napadli naših ljudi. Samo analfabeti pobijajo nasprotnikovo idejo s pestjo in ne z dokazom zdravega razuma.

Te metode, ki so v sramoto našemu treznemu narodu, morajo izginiti, če hočemo, da bomo po vsi pravici veljali pred svetom kot kulturni narod. Kadar nasprotnika beseda ne prepriča, ga pest tudi ne bo. Kdor sam v svoji ideji ni prepričan, jo razširja s silo.

Nujno je zato, in v tem oziru si moramo biti edini tudi s komunisti in socialisti, da odvajamo ljudi od posurovelosti, ki se kaže posebno v medsebojnem političnem občevaranju in ki ni naša, ampak so jo prinesli k nam od drugod. Če smo si tudi polit. nasprotniki, v načinu po katerem med seboj občujemo, nas mora vsakdo spoznati, da nas vseeno družijo eno: kultura Slovencev.

To sta samo dva razloga, ki govorita za kulturno delo med ljudstvom in ta dva sta močna dovolj, da bi lahko našli še druge. Ne smemo prepuščati več dežele v tem oziru samo sebi, pomagati ji moramo z dejanjem in nasveti, da razširi in pomnoži svojo kulturno in gospodarsko organizacijo, ako hočemo, da v bodoče ne bomo nazadovali tudi politično. Ne pri volitvah, v naših društvi se podžiga in krepi naš narodni in socialni duh. — O načinu tega dela enkrat prihodnjič.

bo zdelo koristno.

»Tudi jaz« — je pripomnil poslanec Šček — »ki v načelu, nisem nacionalist v navadnem pomenu besede in ki smatram nacionalistično načelo za izrod kapitalizma in glavni vzrok vojne, smatram slovensko narodno-jezikovno vprašanje samo za vprašanje pravičnosti.« — »Treba je tudi upoštevati« — je dejal poslanec Podgornik — »da se kandidati ne morejo

podvreči izpitu iz italijanskega jezika in da bi volilci lahko poslali v zbornico tudi poslanca, ki ne zna italijanski.

Glede vojaške službe bodo naši posilanci zahtevali, da se upostavi iz naših novincev posebne polke. »In v slučaju vojne?« je vprašal časnikar.

»Mi nečemo vojne« — je pripomnil Wilian. »Upam in verjamem« — je dejal Šček — »da bodo narodne vojne izginile, kakor so že prešle zgodovino verske vojne med raznimi konfesijami.« — »In vendar« — je pripomnil g. Amicucci — »Vi smatrate sedanjost mejo za krivično in še vedno ohranjate živo upanje v zapetno združenost z Jugoslavijo.« — »Gotovo, mi ne priznavamo, da nas smatrate, kakor je rekel včeraj predsednik zbornice g. De Nicola, za tujejezični narod, ki je po naključju zašel v italijanske meje.« — »Mi trdimo« — je poudaril Wilian — »da je Italija zasedla našo zemljo, slovensko zemljo. Kratko: nisimo italijanski oostje, temveč gospodarji v svoji hiši.« — »In kako mislite tedaj udeležiti vaše upe?«

»Potem revizije rapalske pogodbe.« — »Mirnim putem?« — »Da!« — »Italijansko-jugoslovensko vprašanje« — je izjavil posl. Šček — »ni rešeno s to pogodbo. V Rapalu se ni sklenila pogodba, temveč diktiral mir. Pravo pomirjenje pa med obema državama bo moralo imeti za podlagu prirčen sporazum med obema narodoma, sporazum, ki ga smatram za mogoč in ki upam da je blizu.« — »Ali smatrate res, da se boste mogli prej ali slej združiti s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev?«

Pojasnila glede pridobitve italijanskega državljanstva

Kraljevski odlok z dne 30. decembra 1920. št. 1980 določuje, da se lahko na tri načine pridobi italijansko državljanstvo in sicer:

- 1) Samo posebej (to je brez drugega).
- 2) Potom optiranja.
- 3) S podelitvijo od strani deželne politične oblasti.

Predpogoji za pridobitev državljanstva samo posebej, so določeni v 70. in 71. členu st. germanske pogodbe (rojstvo ter domovinska pravica v anektiranem ozemlju; domovinska pravica pa mora biti pridobljena še pred 24. majem 1914 ter ne samo radi službenega stališča.) Domovinske občine morajo ugotoviti, ako res obstajajo ti predpogoji; tudi je njim poverjena sestava tozadevnih imenikov. Občine bi morale tri mesece potem, po je stopil v veljavo ta odlok, objaviti te imenike ter jih tudi sporočiti okrajnim civilnim komisariatom.

Pregledovanje imenikov se bo izvrševalo:

1. Uradno po političnih oblastih, ki so pooblašene za njih popravljane.
2. Potom pritožb in prizivov naslovljenih na civilni komisariat.

»Ne mislimo na dan tega dogodka — je odgovoril Wilian; daljave ne obstojajo v življenju narodov. Smatramo pa, da slovenski narod ne more živeti brez 600 tisoč svojih sinov, ki so bili priključeni k Italiji, ker tretjina celega slovenskega naroda je bila odtrgana od naše domovine. Za nas je to vprašanje življenjskega pomena. Nemčija in Avstrija lahko živete brez gornjeadiškega ozemlja: Jugoslavija ne more brez nas.«

Govorili so še mnogo drugih stvari, posebno glede gospodarske važnosti Trsta za Slovence. Na vprašanje, kako si predstavljajo življenje v kraljestvu, je bil odgovor:

»Po jasnih in prijateljskih dogovorih. Nečemo tlačenja. Dovoljeno bi nam moralo biti življenje enakopravnih, kakor žive na primer v Švici Italijani, Francozi in Nemci. Hočemo, da se spoštujejo naš jezik, naša kultura, naše narodno čustvovanje. Zahtevamo, da bodi v uradih, po sodnih, v šolah obvezna raba slovenskega jezika poleg italijanskega.«

Omenili so tudi pod Italijo živeče Francoze in Slovence v Nadiški dolini. Italijani so radovedni, če bomo svoje delovanje raztegnili tudi tja doli. Nato so poslanci razkladali delo, ki ga mislijo vršiti v parlamentu. Na koncu je dejal dr. Wilian:

»Ni nam žal, da smo govorili z enim izmed italijanskih časnikarjev, vtihotapili smo nekoliko naših idej. Kolikorkoli jih boste Vi morda pobijali in podcenjevali, nekaj bo vendar prišlo do italijanskega naroda, in to bo v korist naše stvari.«

Pogovor z našimi poslanci.

»Piccolo« je prinesel zanimiv pogovor z našimi poslanci v Rimu, važen radi nevstrašenih izjav naših poslancev, ki so šle na ta način pred italijansko javnost.

Na vprašanje, če bodo naši poslanci govorili italijanski ali slovenski, je odgovoril dr. Wilian:

»Govorili bomo skoraj gotovo italijanski« — toda pridružujemo si pravico govoriti v našem jeziku, kadar se nam

FR. LOČNIŠKAR:

Naši grehi.

Igrokaz v enem dejanju.

TRINAJSTI PRIZOR.

Prejšnji brez Urše.

Sturm. Rajza slaba, kaj ne, gospod Orehek?

Orehek. Slaba, slaba. Kmalu bi se bila harka potopila.

Pavla in Sturm. Jej, jejmene!

Pavla. Pa ves denar imate pri sebi?

Orehek. Kaj denar — koža, koža! Ta je prva.

Pavla in Sturm. Seveda, seveda: Koža je prva.

Sturm. Gospod Orehek govorila nemiško? Meni slabo slovensko —

Orehek. Meni slabo nemško.

Sturm. Bomo že učili. Oprostite, prosim, ne bom motila. Doma služba, klanjam se, gospod Orehek! Klanjam se, gospodična! (Podaja obema roko.)

Orehek. Pa z Bogom!

Pavla (ga spremi skozi vrata.)

ŠTIRINAJSTI PRIZOR.

Orehek (sam.)

Orehek. Čuden dom in duh, ki vladat tu. (Se ogleduje.) Sama zrcala in lepote! Okrog hiše pa hodi polgospoda... Hm, hm, bomo videli! (Se čuje trkanje.) Naprej!

PETNAJSTI PRIZOR.

Prejšnji. Črevliar.

Črevliar. O, Bog daj, Orehek, Bog te sprini! Zadnji čas je, da si prišel. Ali je še kaj Indijancev v Ameriki? Tukaj jih nadomeščamo mi (kaže kot bi pil) pravzaprav ženske. Si že obraze mažejo, pa ne tako kot jaz. (Kaže črne maroge po svojem obrazu.) Kaj pa žensk nimaš nič doma? Tole sem prinesel. Ravno prav, da jih ni, drugače bi me... Ne znam več delati za mladino. (Odvlja črevlje.)

Orehek. (Ogleduje črevlje.) Kaj, takole si začel tudi ti? To je še vse drugače kot v Ameriki.

Črevliar. Drugače — pa še kako drugače! Boš šele videl. (Se muza.) Ne zameri, Štefan! Tako hočejo ženske; pa prosim, da se me spomniš o priliki, saj veš, kako je. — Do zdaj je dvatisočtristooseminsedemdeset kron...

Orehek. Kaj misliš s tem? Ne razumem dobro...

Črevliar. Zaostali račun je to za tvojo družino. Dve leti ni bilo nič plačano. Pa ne zameri!

Orehek (se prime za glavo.) Za božjo voljo!

ŠESTNAJSTI PRIZOR.

Prejšnja. Urša. Pavla.

Urša (prinaša jedi.) Zaenkrat samo tole. Bo takoj pripravljena večerja.

Pavla (vstopi z litrom vina.) Vsa vas že ve, da je naš papá doma.

Orehek (sam pri sebi.) Slabo znamenje je to!

Pavla (črevliarju.) Vi ste pa pravi! Zdaj mi naredite, ko je že prepozno!

Črevliar. So pa bolj natančni.

Urša in Pavla (vzameta črevlje, gresta v kot in jih presojata.)

Urša (Pavli.) Ta dedec gotovo že blebata v dolgu. Ostani ti tukaj, jaz grem pa ven, da ga ustavim, če še Ameriki je tudi

Črevliar. Kaj ne, v Ameriki je tudi velika draginja.

Orehek. Je. Pa ne taka kot tu.

Urša (Pavli.) Že speljuje. (Črevliarju.) Stric, mi pridemo že v par dneh do Vas zaradi...

Črevliar. Prosim, prosim! O, zdaj pa moram iti. Pa z Bogom in dobro se imejte!

Urša. Pogledam malo ven. (Rine črevliarja pred seboj.)

SEDEMNAJSTI PRIZOR.

Orehek. Pavla.

Orehek. Pa nekaj dragi so res čevlji tukaj.

Pavla. Oh, ljubi papá, ne veste kakšna sila je bila med vojno. Nič se ni dobilo, pa draginja grozovita! Komaj, komaj smo imeli za najpotrebnejše.

OSEMNAJSTI PRIZOR.

Prejšnja. Šivilja in Marjetka. (vstopita.)

Marjetka. Taka počasnost! Ne zamerite, papá, mislila sem, da Vas pozdravim v novi obleki, pa mi jo je šivilja šele zdaj naredila.

Orehek. Kaj mora biti res vse novo pri tej draginji? To ste ženske! Zdi se mi da se pri nas živi vse drugače kot nekdanj.

Šivilja. Pozdravljeni, Orehekovi! Ze dolgo se nismo videli.

Orehek. Bog daj, Katra. Tebi je šlo ta čas gotovo dobro, kot vidim.

Šivilja. Bo že, bo že. Če bi se vse sproti poravnalo, kar človek zasluži, bi se ne bilo napačno.

Orehek (sam pri sebi.) Za vraga! Ze vsak krempelj namigne na nekaj.

Šivilja (tiho Orehku.) Entisočtristo in nekaj čez je za Vaše ženske.

Marjetka (pri ogledovanju obleke.) Katra, Vi ste res prava škatlja! Nikdar več, da veste! Kakšno ste mi naredili bluzo? Kakor da bi imela tako gobo kot VI.

Menda ste merili po sebi. Vidite papá, kako mi gre skvariti obleko (Se joče.)

Orehek (nevoljen.) Jaz se ne spomnam na Vaše muhe in grbe. Pomenita se le sami, pa za vse. Pogledati hočem malo po vrtu. (Odhaja.)

Šivilja (skrivno Orehku.) Pa prosim, ne zamerite za tiste. (D dalje.)

Opcija izvršena po možu ima veljavnost za ženo, opcija za otroke pod 18 letom.

Oni, ki so se poslužili te pravice, se bodo morali tekom sledečih 12 mesecev preseliti v državo, za katero so optirali.

Ohranijo si lahko vse nepremičnine ležeče v državi, kjer so pribivali pred optiranjem; lahko pa nesejo s seboj vse premičnine, ne da bi se zato zahtevalo od njih kake prehodna ali odhodna pristojbina.

4. Oni, ki so po rodu ter jeziku Italijani, ter prebivajo v kakem ozemlju predstavljajoč bivšo avstro-ogersko monarhijo, kjer se večina prebivalstva razlikuje od njih po rodu niti jeziku.

Opcijska pravica se lahko izvršuje do 15. julija 1921. potom pismene izjave na domovinsko občino, ali pa na občino prebivališča, občina izda na to prejemnico.

Državljanstvo potom optiranja se smatra takrat pravno veljavna zadobljena kakor hitro zapade tozadevna odločitev deželne politične oblasti (Generalni civilni komisariat), kateri ima odločevati glede rešitve opcijske izjave.

Tozadevne odločitve se bodo odredile po zaslišanju mnenja nalašč zato postavljenih komisij, ki so bodo ustanovila v vseh političnih krajih.

Deželna politična oblast pa lahko podeli italijansko državljanstvo neke onim, ki se nahajajo v gori navedenih okoliščinah, ampak tudi onim, ki dokažejo.

1) Da prebivajo v novih pokrajinskih kraljestva že nad 20 let; izvzeta je odsotnost povzročena vsled vojne ali pa vsled odredb avstrijske vlade;

2) da rabijo italijanski jezik kot običajni jezik ali pa da znajo italijansko pismeno ter ustmeno;

3) da so si zagotovili domovinsko pravico v eni izmed občin novih pokrajin v slučaju, da zadobe italijansko državljanstvo;

4) da so rojeni v novih pokrajinah, oziroma, da posedujejo tu že najmanj 10 let kako nepremičnino vpisano v javnih zemljiških knjigah na njih ime ali pa, da izvršujejo že 10 let kak poklic, trgovino ali obrt.

K vsem tem splošnim odredbam se mora pripomniti, da morajo biti vse pritožbe in prizivi naslovljeni na one oblasti, proti katerim odločitvam so naperjeni.

Pot k pravičnemu socialnemu redu!

(NADALJ. ČLANKA »NAVZGOR«)

Lepa in pomembna je slika v evangeliju sv. Luka. »Bogatin in Lazar«. Utrujen, izmučen, govavi prosi miloščne pri svetočimskem bogatinu.

Le drobtinice padajo Lazarju z bogato-obložene mize in Lazar jih slastno zauživa. Saj živeti mora, pa magari samo od miloščine, samo od drobtin.

Lahko bi trdili, da je v tej sliki simbol razmerja reveža, do bogatina skozi celo zgodovino, simbol zlasti današnjega gospodarskega kapitalističnega reda!

Kapitalistični red je zidan na miloščini! Če bi bil zidan na pravici, bi morali biti danes oni reveži ki v današnjem kapitalističnem redu delijo miloščino in drobtinice modernemu Lazarju, to je delavcu, kmetu in v veliki meri tudi takozvani inteligenci.

Na strani modernega Lazaria, ki ga danes imenujemo tako radi proletarijat je v kapitalističnem redu trud, delo, znoj, upogojen hrbet, enakomerno življenje v bedi in pomanjkanju, prerana smrt, razbito življenje posameznika, družin in celokupnega razreda — na strani modernega bogatina — kapitalista, je kapital, s katerim obvladuje narode, države, človeštvo!

Nad vso družbo gospodari mrtvi kapital, ki pa danes živi v kapitalističnem redu in se plodi v dobro kapitalistov, neprestano in neizmerno!

Mnogi se čudijo nad surovostjo, ne spoštovanjem vsake oblasti od strani ljudskih mas, nad sovraštvom modernih sužnjev, ki je vdobilo svoj izraz v veliki socialni revoluciji — toda odkrit, ne miroljuben poznavalec kapitalističnega reda bi moral samo trditi, da se čudi, da so široke mase ostale še vedno »ljudske, človeške« in niso šle tako daleč, da bi pustile zavladati v sebi živalske strasti, ki vodijo k popolni anarhiji, k razboju in vničenju človeške družbe.

Kdor je bil vojskujoči se vojak v svetovni vojski, ta ve, v kakšnem peklu so bile široke ljudske mase vojujočih držav.

V tem peklu so izkusile te mase veliko nečloveškega, a zadobile so tudi veliko človeško vero in moč, da strejo današnji kapitalistični red, ki je vzrok vojskam, revolucijam, vzrok nemoralnemu, nečloveškemu razmerju kapitalista do proletarijata.

Vera, da — prepričanje! da se mora človeška družba prenoviti, da mora ustvariti novo, moralno-človeško osnovo za sobitje in sožitje, je splošna vsaj 90% vsega človeštva.

Toda pot in kako naj se stre današnji družbeni kapitalistični red, to je problem, to je vprašanje, kjer se razbije teh 90% vseh narodov in držav v različne grupe,

POZIV SLOVENSKEM GORIŠKIM ITALIJANSKIM DRŽAVLJANOM!

Goriški magistrat je z razglasom z dne 10-6-21 objavil, da je lista državljanov po polnem pravu (di pieno diritto) sestavljena in izžena državljanom od dneva razglasa, do 9. julija na vpogled. Državljan po polnem pravu so vsi, ki so rojeni v anektiranem ozemlju in v anektiranem ozemlju pristojni, pred 24. majem 1915 in ne zgolj po naslovu službe. Lista postanih državljanov za mesto Gorica je izločena do 9. julija v anagrafičnem uradu vrata št. 3. Zato naj se vsak prepriča do 9. julija od 8. ure 30 min. do 12. ure 30. In od 16. ure do 18. ure 30. na anagrafičnem uradu št. 3, ako je vpisan v to listo državljanov »po polnem pravu«. Ako ni vpisan naj vložijo potem magistrata reklamacijo da se ga vpiše takoj, a najpozneje do 10. julija 21. Žene in otroci do 18. leta imajo državljensko pravico po možu, odnosno po očetu.

PODEŽELSKIM ŽUPANSTVOM IN OBČINSKIM TAJNIKOM!

Nekatera županstva so že sestavila in izločila na vpogled listo državljanov po polnem pravu (to se je zgodilo v tolimskem okraju), druga županstva pa bodo to storila v najkrajšem času. Ker ne vdohe naša županstva dovolj jasnih razumljivih odlokov in navodil, zato niso tudi v tej zadevi pravočasno izvršila svoje dolžnosti. Da ne bodo naši ljudje pri sestavljanju teh list prikrajšani in da ne bodo imeli kakšnih sitnosti, zlasti radi vojne odškodnine, zato apeliramo na naša podeželska županstva, da so pri sestavljanju teh list zelo previdna. Posebno pozivamo naše občinske tajnike, da store svojo dolžnost, da ne izpustijo nobenega Slovenca, ki je rojen in pristojen v anektiranem ozemlju pred 24. julijem 1915 in ne zgolj po naslovu službe, iz teh list.

Naprosajo se vsi duhovniki, učitelji in vsi, ki se razumejo na odločbe mirovne pogodbe in kraljevega odloka o pridobitvi italijanskega državljanstva z dne 30. decembra 1920 št. 1890, da pomagajo županstvom in tajnikom pri popisu državljanov. Vsakdo naj se prizadeva, da bodo liste popolne.

Ako se kdo izpusti, naj on sam ali pa drugi za njega vložijo pri županstvu na civilni komisariat reklamacijo, ki jo lahko vložijo skoraj cel mesec od dneva ko županstvo razglasi, da je lista sestavljena in izločena na vpogled.

struje, stranke, ki ena drugi mečejo pole-na, pripravljajo ovire, da se praktično reševanje socialnega vprašanja zavlačuje, da se podiranje kapitalističnega reda in zidanje novega socialnega, pravičnega reda vedno bolj zateguje!

Kako resen in težaven je položaj današnje človeške družbe, kako resen je socialni problem problema dela, nam dokazuje dejstvo, da so celo stari in današnji politiki Anglije, Amerike, Francije, Italije, Japonske prišli do prepričanja, da se morajo resno baviti s problemom dela. Posvetili so »Organizaciji dela« v mirovni pogodbi 40 členov-člene 332—272, in organizirali v zvezi narodov — mednarodni urad dela, ki naj bi se bavil z ureditvijo v mirovni pogodbi omenjenih predmetov, da se zboljša položaj delavstva.

Uvod, k odstavku »Organizacija dela«, se glasi: »Ker je zvezi narodov cilj ohranitev svetovnega miru in ker je ta mogoče samo na podlagi socialne pravičnosti; ker so pa delavni pogoji za delavca takšni, da je za delavca z njimi združena krivica, beda in pomanjkanje in ker ta položaj rodi v delavstvu nezadovoljnost, ki pomeni nevarnost za svetovni mir in svetovno soglasje; ker je izboljšanje tega položaja nujno, kakor n. pr. nujnost ureditve delavnega časa, določitev najvišjega delavnega dne in tedna, zabrana brezposelnosti, določitev delavčeve plače, ki mu omogoči, razmeram primerno življenje i. t. d. so visoke pogodbene stranke sklenile, kakor sledi.« Na to sledi 40 členov, ki določajo namen in organizacijo mednarodnega urada dela.

To je ena pot, ki jo hodijo kapitalistične države po svojih politikih in hočejo na ta način rešiti socialno vprašanje, s tem pa tudi človeško družbo, pred polomom in anarhijo. To je maksimum, ki ga nudijo kapitalistične države, proletarijatu — to so spet drobtinice, s katerimi hočejo kapitalisti delavce nasititi, da se pomirijo z današnjim kapitalističnim redom.

Človeška družba od politikov in diplomatov, ki so v službi kapitalizma, ne sme tudi drugega pričakovati.

Da ne pomeni pot, ki so jo ubrale kapitalistične države, rešitev socialnega vprašanja, da se s to rešitvijo proletarske mase ne morejo zadovoljiti, je jasno.

Proletarijat je stopal stoletja skoz Marksovo šolo in organizacije, ki jim je dal Marks direktivo! Zato se mora vsak resnični politik zavedati, da svetovni mir in svetovno soglasje ni mogoče, dokler se kapitalistični red ne stre, dokler se ne stre zlasti temelji kapitalizma — trgovski in industrijski kapitalizem.

Kdo naj ga stre?

(Dalje.)

Nekatera važna gospodarska vprašanja na Primorskem.

Virgilij Šček.

V največji molitvi, v Oče našu, ki ga je sam Zvečičar učil, je vpletena prošnja: o vsakdanjem kruhu. Za vsakdanji kruh se poti kinet na njivi, za vsakdanji kruh opravlja delavec z roko ali glavo svoj posel, za vsakdanji kruh se pehamo in borimo.

Po mojem prepričanju je vprašanje o vsakdanjem kruhu nad vprašanjem jezika. Zakaj vse pridobljene jezikovne pravice nam nič ne koristijo, če nam bo znanjal vsakdanji kruh in bo moral narod zapustiti rodno grudo.

Danes načenjam to važno vprašanje in opisem nekatere važne gospodarske potrebe našega naroda v želji, da se oglašijo izobraženci in veljaki z dežele in razvijajo o tem in drugih vprašanih vsakdanjega kruha svoje misli in nazore.

Eden med prvimi gnotnimi viri našega kmetstva je vinogradništvo. Ali bomo skušali to razširiti ali ne? Gospod Anton Muha, ki je brezdvoma med prvimi poznavalci naših gospodarskih vprašanj, mi je v tem oziru pisal: »Trtoreja zadostuje v tem obsegu, kakor obstoja do sedaj«. In zares! V Avstriji, ki je bila z vinom revna dežela, je naravno trtoreja silno nesla; zato so kmetje trumoma opuščali druge nanoge in se si usivarjali vinograde; država in dežela je podpirala vinogradništvo, dajala breobrestna posojila, delila nagrade za vzorne vinograde in drugeče. Italija pa je z vinom najbogatejša država in njej ne leži na srcu povzdiga trtoreja na Primorskem. Zato se bo treba splošno onečiti na že obstoječe vinograde.

Kako pa priti v okom grozoviti vinski krizi, ki bo čimdalje bolj nevarna? Na

Sveta Gora.

Ni ga kmalu kraja, ki bi bilo naše ljudstvo med minulo svetovno vojsko toliko mislilo nanj, kot na Sv. Goro. Vojak v bojem metuje in v streliškem jarku, vojni ujetniki raztreseni po raznih deželah in ubogi begunci v daljni tujini, nekolikokrat so se njihove misli mudile pri Svetogorski Materi božji, goreče molitve so se dvigale iz njihovih src pred njen prestol! Marsikdo je obljubil Mariji, da jo obišče, na Sv. Gori, kakor hitro bo mogoče, če mu ona izprosi milost, da se še enkrat srečno povrne na svoj dom.

In ko so se izmučeni, na duši in telesi potrti vračali v svoje po krvavi vojski porušene domove in gledali od daleč razvaline Svetogorskega svetišča, tedaj si slišal tega in onega popraševali: Kdaj se bo zopet začelo zidati svetišče na Sv. Gori Mariji v čast? Kdaj se bo zopet začelo romanje na nekdanj tako lepo božjo pot? Prevzvišeni nadpastir se zavzame za stvar, — in glej, po mnogem poprašanju in precej dolgem čakanjem gre od ust do ust vesela novica: Na Sv. Gori že opravlja en pater frančiškan službo božjo in romarji prihajajo od raznih strani.

Podpisani predstojnik Marinega svetišča in samostana potrjuje to novico. Od praznika Sv. Jožefa t. l. je vsako nedeljo in praznik na Sv. Gori sv. maša ob 10. uri. Poskrbljeno je že nekoliko za one ki iščejo tu gori duhovne tolažbe. Pa preskrbljeno je le deloma. Vsem je dobro znano, kako je bilo tu gori pred vojno vse lepo urejeno in poskrbljeno. Veličastna cerkev, zraven veliki samostan in druga poslopja, v katerih so trudni romarji našli počitek in okrepčilo. Vsega tega sedaj ne najdeš na Sv. Gori. Saj kar je bilo, je vojska porušila in razdejala. In do sedaj se to še ni moglo pozidati. Lansko leto 16. avgusta se je začela zidati poleg nekdanje bazilike mala cerkev in samostan za prvo silo in potrebo. Pa delo se je moralo ustaviti še pred Božičem, zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. — Da se vendar pobožnim romarjem nekoliko ustreže, je priredilo predstojništvo eno večjo sobo v novem začasnem samostanu, ki je že pod streho, za začasno kapelico, kjer se vrši služba božja.

Iz zbornice.

Prvo delo, ki so ga napravili fašisti v zbornici je bilo, da so izgnali iz zbornice dezertarja komunista Misianija. Večna poslancev se ne strinja s tem početjem, zakaj naj je Misiani tudi dezertar? je vendarle od ljudstva izvoljeni zastopnik in žalitev njega je žalitev ljudstva, ki ga zastopa. Proti temu so protestirali socialisti.

Za predsedniku zbornice je bil izvoljen De Nicola, a za podpredsednika liberalce Riccio Vincenzo, bojevnik Gasparotto Luigi, poslanec ljudske stranke Mauri Angelo in socialisti Casalini Giulio.

De Nicola je pozdravil poslance iz novih pokrajin: »Ponosen sem — je rekel — da v vašem imenu spoštljivo pozdravljam tovariše iz novih pokrajin, ki niso bile podjarmljene, temveč zopet priključene k Italiji. Oni so dobili pred večrajšim najvišje zagotovilo, da jim bo posvečena najpomembnejša skrb in da se bo njih narodni čut globoko spoštoval.«

dva načina tekmuje laško vino z našim. Prvič je, kakor že omenjeno, Italija prava vinogradniška država, njena vina poplavlja našo deželo in tekmujejo v cenah. V tem oziru ni pomoči; naš vinogradnik se bo moral zadovoljevati z manjšim prihodkom.

Drugič pa nam preti nevarnost, ker je italijanska organizacija razpečevanja vin boljša od naše. Lahko dostavljajo svoja vina krčmarjem pred klet, domača vina pa mora krčmar sam iskati; zato se hoče časa, vprežne živine ali pa to plačati. Ali ni pomoči? Pač: v zadruzi! Naši kmetje se morajo organizirati. Vino bo treba prodajati zadržno; zadržni avtovoz bo dostavljal domača vina krčmarjem po Notranjskem, v Gore in v Brkine. Tu je razvidna nujnost zadrug.

Kar se terana tiče, sem doznal, da ni kaj kucije. Teran je pil le Kras in v prvi vrsti Tržačan. A letos Tržačan nima za službo in kadar pije, se mu zdi škoda hr za liter. Upati pa je, da bo tudi ta kriza premagana. Bog obvaruj, ko bi terana res mnogo bilo.

Na splošno bomo čedalje bolj čutili pomanjkanje odjemalcev naših vin. Kaj narediti? Kako rešiti kmetstvo nadloge? Tu mora vsa dežela, vse zadruge morajo svoj glas povzdigniti in poslanci naj zastavijo ves svoj vpliv, da dosežemo vsaj za nekaj let gotove olajšave gledé na prevoz naših vin v Jugoslavijo. O tem pa prihodnjč.

Pri vsemu temu se kaže potreba po organizaciji. Zato treba neprestano klicati: Kmetje, vzdržite se, združite se v zadržnih organizacijah!

Romarji, ki pridejo, povprašujejo: »Kdaj pride čudodelna podoba Matere Božje zopet nazaj?« Kaj drugega naj odgovorimo, kot to: »Kakor hitro bo nova cerkev dogotovljena, in dostojen prostor za čudodelno podobo pripravljen, se takej izpolni srčna želja pobožnih častilcev Marijinih. Takrat poneseemo z vso slovesnostjo milostno podobo na Sv. Goro. Da se vsaj ta začasna cerkevica zgradi, je pa treba še mnogih denarnih sredstev. Zato pri tej prilležitosti z nova trkammo na radodarna srca in prošimo, naj pomagajo vsakdo po možnosti, da se to čim prej zgodi.

Nekateri romarji so začeli prihajati že na večer, misleč, da je preskrbljeno že tudi za prenočišče. Toda zato sedaj še ni prav nič preskrbljeno. Le ena baraka je za družino Černetovo, kjer vsakdo lahko dobi okrepčilo, a prenočišča ne. Ta ali oni si misli, za eno noč se sedaj polti že prebije tudi na prostem. Vendar v slučaju slabega vremena se nima kam zateči. Zato svetujemo onim, ki že tudi prihajajo iz daljnih krajev, naj prenočujejo v Gorici ali v kaki sosedni vasi.

Ob sklepu javimo še veselo novico, da smo odkopali doljni del velikega altarja porušene bazilike na predvečer praznika »Kronance«. Ta del je še precej ohranjen, le vrhna plošča je nekoliko odbita in okrušena, stopnice so skoraj nepoškodovane. Na praznik »Kronance« je prišla iz Kanalske doline navadna vsakolovna procesija, ki jo je pripeljal preč. g. dekan Berlot iz Kanala. Udeležba je bila ogromna. S procesijo je prišlo okoli 2000 ljudi. Drugih romarjev je bilo okoli 1000. Preč. p. provincial Avgustin Čampa je daroval ob 10. uri slovesno sv. mašo na altarju, pripravljenem na nekdanjem vel. altarju bazilike, ob asistenci g. dekana in samostanskega predstojnika. Ginljivo je bilo ob tej slovesnosti, ko se je po sedmih letih opravila sv. daritev na istem prostoru kot nekdanj pred vojno, samo da sedaj pod milim nebom. Ljudstvo je bilo ginjeno do solz in se je z radostnim srcem po končani slovesnosti vračalo na svoje domove.

P. Kapistran Ferlin, predstojnik.

Socialisti so določili svoj program v novi zbornici, ki je sledeči:

1.) nastopiti z vsemi silami proti Goltijevi vladi; 2.) uveljaviti z vso odločnostjo pravico volilnih okrožij, v katerih se je tako okrutno potepala volilna pravica; 3.) zahtevati pravico do odločanja o smeri vnanje politike, tako da ostane Italija daleč od vsakega novega pustolovstva in od vsakovrstnih akcij, ki so naperene proti svobodi in avtonomiji narodov; 4.) zopet predložiti vse zakonske načrte socialnega značaja, ki jih prejšnja zbornica ni mogla proučiti, in sicer začeti od enih o socialnem zavarovanju in o osemurnem delu; 4.) naznačiti in podpirati konkretno delovno politiko, ki naj, upoštevajoč sindikatsko moč, ublaži tragične posledice nezaposlenosti; 6.) odločno nastopiti v obrambo organizacijske pravice tudi za državne nameščence in dosledno takoj zahtevati preklanje kazni, ki so bile določene vsled zadnjega gibanja.

ODGOVOR ITALIJANSKE ZBORNICE NA PRESTOLNI GOVOR.

Tozadevna komisija je že sestavila odgovor na prestolni govor, o katerem se začne te dni razprava v zbornici.

V odgovoru se izraža zadovoljstvo, da je kralj otvoril XXVI. zakonodajno skupščino s pozdravom prvih zastopnikov novih pokrajin. Mir, ki že pristaja v Italijo — pravi odgovor — obljublja starodavnemu in novemu ljudstvu, pobratena v naravnih mejah, plodono so življenje in vsak kulturni napredek. To je, v popolnem skladu z obrambo svobode in pravice na svetu, cilj hude vojne, to nagrada za doprinese žrtve, to plod zantkane zmage.

Italija, pravi odgovor, ki je sedaj gotova svojega obstanka, bo sodelovala pri delu za odstranitev vzrokov za spore, s tem da bo prinesla v mednarodno življenje zmisel za zmrnost in pravičnost. Zbornica bo vložila vse svoje moči, da odstrani hude vojne posledice. Odborava načrt za omejitve upravnega aparata, ki je v neposredni zvezi z vprašanjem obnovitve državnih financ. S posebnim zanimanjem bo zbornica sodelovala z vlado pri izdajanju zakonodajnih ukrepov glede delovnih vprašanj.

Končno se izraža v odgovoru zadovoljenje glede besed v prestolnem govoru, ki vsebuje poziv na disciplino in na slogo. Zbornica bo morala pomagati vladi v vzpostavljanju notranjega miru, ki se more doseči edinoletno potom »razorožitve duhov in rok« in potom priznanja, da ima samo ena socialna oblast pravico obsojati in kaznovati.

Avstrijska posojila.

Ponovno se oglašajo v uredništvu našega lista ljudje s vprašanjem, kaj je z avstrijskimi posojili. To me je napotilo, prhajajoč v stike z dobro poučenimi višjimi finančnimi krogi, da podam v ti zadevi bralcem lista nekoliko ne hoteč jih v nikakem oziru obteževati z dalekorepnimi zgodbinami in dolgočasnimi številčnimi podatki.

Predvsem je treba razločevati predvojna posojila in posojila, ki jih je razpadla monarhija najela tekom vojnih let za uprizarjanje vojske.

Po določilih sentgermanske mirovne pogodbe morajo države-naslednice razpadle monarhije prevzeti v plačilo le predvojne dolge, ne pa medvojnih dolgov.

Predvojni dolgi naj se porazdelijo na dedne države po ključu razmerja med povprečnim donosom gotovih davkov v celih avstrijskih državah in povprečnim donosom v ozemljih pripadajočih dednim državam v letih 1911—13. Vse države so dolžne poskrbeti za žigosanje predvojnih avstrijskih državnih obveznic tekom treh mesecev po odobritvi mirovne pogodbe. Žigosati se morajo predvojne obveznice oni dedni državi, kjer se ravno nahajajo ne glede, ali je njih imetnik pripadnik iste države, ali ne. Ako bi morala kaka država žigosati in prevzeti s tem v plačilo manj dolga nego ji je po gorenjem ključu naloženo, mora le-ta država izdati onim državam, ki prevzamejo večje breme, nego je po omenjenem ključu predpisano, za toliko zadolžnic, kolikor znaša razlika. Ital. država je dosedaj žigosala v nasprotju z določbami mirovne pogodbe predvojna posojila le svojim novim in starim državljanom, ne pa tujim. Po zmislu odredbe o menjavi denarja, se bodo izplačevala predvojna posojila v razmerju po 60%, oz. lista prevzeti v svojo plačilno obveznost, a osebami, ki nimajo bivališča ali sedeža v novih deželah, po 40%.

Kar se tiče vojnih posojil bodi povedano, da ni dolžna po sentgermanski pogodbi nikaka država (niti nova Avstrija) Vendar so vse dedne države ali ukrenile ali v pripravah ukreniti kaj v prilog imetnikov vojnih posojil ter se bavi tudi Italija s tem vprašanjem, saj bi bila v slučaju neugodno rešitve hudo oškodovano gospodarstvo novih dežel. Koliko sirotinskega denarja je naloženega v vojnih posojilih in koliko malih hranilnic je bilo naravnost prisiljeno podpisati vojna posojila. Ob tej priliki bodi tudi povedano, da so narejeni koraki, da se bodo žigosala in priznala vojna posojila tudi onim, ki so zamudili prvotno določeni rok iz tega ali onega razloga.

Dopisi.

— Štjak. Dne 29. maja se je vršil občni zbor obnovljenega bralnega društva »Višava« v Štjaku, kojega se je vdeležilo mnogo udov. Zgoraj omenjeno bralno društvo je bilo ustanovljeno leta 1904. — Radi tedanjih razmer je prišlo na rob propada. Leta 1914. se je zbralo nekoliko štajskih narodnih sinov in ti so društvo zopet obnovili. Ali radi vojnih razmer je bilo delovanje onemogočeno in 5 let je preteklo, ko se zato društvo ni nobeden brigal. Proti koncu šolskega leta so nam poslali delavnega učitelja J. Kogolota, ki smo ga z veseljem sprejeli. G. učitelj je izprevidel svojo velevažno dolžnost ter takoj začel z težavnim delom v blagor narodni izobrazbi. — Istega dne smo u-

stanovili podružnico »Kmetijske vrtnarske zadruge v Trstu«.

— Šebrellje. V nedeljo, dne 12. t. m. smo se tadi tu zdramili iz sna, v katerega so nas zazibale vojne razmere in ožile smo zopet svoje staro 1884. leta ustanovljeno »Kmetisko-bralno društvo«, zavedajoč se, da nam je isto mnogo koristilo v dosegi naše naobrazbe. Da bo naše društvo tudi nadalje veselo živelo in napredovalo, naj bodo porok mnogoštevilni člani, kateri niso pristopili iz zavisti, sebičnosti in hipnega navdušenja, ampak narodno probujeni, s trdno voljo skupno se truditi v dosego društvenih namenov in prožeti z željo po svoji izpopolnitvi. Na omenjenega dne vršecem se občnem zboru so spremenili društvena zastarela pravila na temelju pravil katol. izobraz. društva in ustanovili poleg še pevski in dramski krožek.

— Bovec. V nedeljo dne 26. t. m. ob 7. uri in pol ponovi naše pevsko društvo »Kombon« Finžgarjev igrokaz »Divji lovec«. Vprizoritev pretekle nedelje radi vremenskih neprilic morda ni dosegla popolnega uspeha, česar pa nikakor ne smemo pripisovati igralcem, ki so kljub temu vloge častno in nad vse pričakovanje dobro rešili. Volje in navdušenosti imam pač dovolj, težave nam dela le pomanjkanje prostorov v teh podrtijah. Za nedeljo je poskrbljeno proti vsaki neizgodi.

Igra sama na sebi preteklo nedeljo nam spričuje zmoglost in napredek naših fantov in deklet. Začenši pri Majdi, ki bi s svojo zmoglostjo in dovršenostjo nastopala lahko ne samo na diletantskem odru v Bovecu, moramo polivaliti v splošnem vse igralce. Posebno, ako še pomislimo na dejstvo, da so takorekoč vsi igralci nastopali prvičkrat na odru, moramo priznati, da so nas s svojo dovršenostjo presenetili. Čast našim požrtvovalnim fantom in dekletom! Za ponovno vprizoritev se posebnih vabil ne bo razpošiljalo. — Bratska društva, ki nameravajo prisostvovati, so naprosena, da prijavijo svoj prihod pevskemu društvu »Rombon«. Mi-negrede bi še omenjal kletvine in pretirane glasove proti koncu igre, katere smo smatrali, da jih proizvajajo kako živo bitje iz južnih krajev, a smo doznali, da so bili le glasovi nekih domačinov, ki ne delajo časti niti komunistom.

— Bukovo. Tukaj se bo kmalo končalo veliko delo, cesta pod robom se bo namreč kmalo izročila prometu. Da se je to prepotrebno delo — o katerem se je govorilo že mnogo let — izvršilo, se imamo v prvi vrsti zahvaliti onim možem, ki so se pri občinskem uradu z vso vnemo zavzeli, da se je delo sploh pričelo. Cesta se je gradila pod spretnim vodstvom načelnika g. Emila Obid, ki je domače delavce prav mojstersko vodil in jih s svojim zgledom vzpodbujal k pridnosti in vztrajnosti.

Sliši se tudi, da se bo baje začela kmalo tudi poprava vodnega korita sredi vasi. Ako se to tudi zgodi, bomo prišli do zadostne, pitne vode. Sedaj vlada v tem oziru v resnici prava mizerija.

Dne 16. junija pa se je zgodila velika nesreča. Mlado šolsko deklico, Marijo Špič, je pičil modras v nogo, ko je napirala zelenjad za prašiče in obirala jagode. K sreči pa si je deklica takoj nogo nad rano trdo privezala in še s tem otela najhujšega. Pravijo, da je letos obilo te strupene golazni.

— Vrabče. Pastirji so postavili kot navadno na dan Sv. R. T. mlaj s slovensko zastavo. Prišli so finančni stražniki, podrlji mlaj in odnesli zastavo. Žugali so, da pošljejo bataljon vojakov, ki bodo vse ljudi pobili in vas zažgali. Zvečer je pa mlaj zopet stal, na njem pa je vihral star polomljen dežnik. Tudi ta dežnik so vzeli. Pastirji upajo, da ga jim prinesejo nazaj, ko ga bodo popravili.

— Banjska planota. 12. t. m. so sinoči in hčere tega mično-lepega bisera naših gor priredili krasno uspešno veselico, pevskega osobja. So kraji, ki so se ne-Veselica, sicer prirejena preprosto, nam je neovržno dokazala, kaj vse lahko doseže trdna in resna volja voditelja in še bolj marljivost in vstrajnost igralnega in koč ponašali s svojim narodnim delovanjem, a njih moči danes spē. Kdo je kriv? Pojdite na hribe, morda Vas zapusti spanec!

— Iz Ajdovščine. Nas v letu 1919. po naši mladini ustanovljeni »Dramatični Krožek« je zaključil svojo drugo igralno dobo. Kakor znano, je bila lani prva doba predčasno nasilno pretrgana po vojaških oblastih in je bilo polletno plodono delo popolnoma uničeno. Zanimanje za delovanje krožkov je bilo v oni »prosvetni suši« naravnost velikansko in lanske prenehanje D. K. je bil hud udarec za nas, tudi materialen, ker je bil ob onem polnu uničen oder in dvorana pokvarjena. Z ozirom na sovražno zadržanje vojaških oblasti in zasledovanje naših ljudi ob najmanjšem pokretu, ni bilo skoraj več misliti na zopetno delovanje. Toda po večmesečnem prisilnem brezdeju lanskega leta, so se člani in članice D. K. vendar ojunčili in začeli pretresati vprašanje obnovitve istega. V dvomu, ali jim bodo oblasti isto sploh dovolile, brez odra in brez sredstev, so se igranje končno yen-

darle odločili iti na delo. Zbrali so deloma med seboj, deloma med drugimi rodoljubij večje brezobrestno posojilo. S tem posojilom in požrtvovalnim delom članov in članic ob pomoči drugih dobrotnikov z darovi in lesu, delu in drugem materialu, sta bila oder in dvorana v par mesecih vporabna za vprizoritev. S prošnjami, posredovanjem i. t. d. so končno dosegli tudi oblastveno dovoljenje in — šlo je. Kako, naj pričajo sledeči podatki. Od meseca novembra 1920. do maja 1921. je D. K. vprizoril 11 raznih dramskih del, in sicer 5 večdejanj, 2 enodejanki in 4 manjša dela šaljive vsebine s petjem. Izmed teh del ste bili dve izvirni, ostala pa prevodi. Vseh predstav je bilo 13, od teh 7 ponovitev. Težkoče pri nabavljanju dramskega materiala pri pomanjkanju primernih del, pri čemur je bilo treba imeti sto ozirov, so bile velikanske. Vseh dohodkov je bilo L 14.282:05, izdatkov pa L 12.923:34. Preostanek L 1358:71 je določen za izvršitev oziroma izpopolnitev odra in za nabavo oderskih potrebščin ter kot podlaga za nadaljno delovanje. Hlad davek za krožkovo blaginjo je bil davek na vstopnice, ki je znašal L 2625:35. Da so pa ostali izdatki bili vporabljeni v smislu krožkovega namena, nam kaže lastnina njegova, ki je cenjena glasom inventarja na L 14.967:— Natančen račun se je podal na sestanku v soboto, dne 11. t. m. Isti je tudi na vpogled vsakomur, ki se zanima za krožkovo delovanje. Na tem mestu bodi ob tej priliki izrečena iskrena zahvala vsem onim, ki so na katerikoli si bodi način pripomogli pri uspešnem kulturnem delu D. K. in se prosijo, da mu ostanejo še nadalje naklonjeni. Neumornim in nesebičnim diletantom pa: Le tako naprej za prosveto in napredek naroda!

— Idersko pri Kobaridu. Dan 5. junija je bil za našo vas zelo pomemben. Tukajšnja »Bratno društvo« je namreč priredilo na ta dan svojo prvo veselico s petjem in igro, ki je nepričakovano dobro izpadla. Pevske točke, kakor tudi igro »Carodejna brivnica« in »Svoje glavna Minka«, so bile zelo dobro pogode. Vsa čast pevcem in igralcem. Predvsem gre zaslugi tukajšnjim gospodični učiteljici in g. pevovodji, da je veselica dobro uspeła. Hvala lepa pa tudi bratskim društvom, ki so v tako obilnem številu posetili to prireditve in vsem zavednim idrcem, ki so šli društvu v vsakem oziru na roko. Ta dan smo imeli tudi priliko videti, kdo je za kulturo in kdo je proti njej.

— Iz Kronberga. V nedeljo popoldne je napravil mešani pevski zbor iz Bilj izlet v našo vas. Zapel je v splošno zadovoljnost nekaj krasnih pesmi. Mogočno je donela naša pesem iz številnih mladih grl. Vsa čast! Pevskemu zboru iz Bilj se prisrčno zahvaljujemo.

Iz drugih listov.

1. Iz »Tirolerja« posnemamo par misli, ki so jih zapisali o ponesrečenem poizkusu uradniške stavke, ki je po 10 dneh žalostno končala. Clankar povdaria, da Giotliti dobro pozna italijanski narod in je radi tega ostal zmagovalec. »Italijani ne znajo nastopati enotno in v sklenjenih vrstah, če gre zato, da je treba prodreti s kako zahtevo, še manj pa so zmogni, da bi vzdržali do tedaj, da zmagajo. Navadno vse premalo pretehtajo težja vprašanja kot je generalna stavka, ampak kar udarijo in hočejo takoj doseči uspeh. Če se jim v prvem hipu ne posreči, tedaj popustijo, posamezni zopet primejo za delo, udajo se cele skupine in tako se zgodi, da si sami onemogočijo uspeh«. Giotliti je dobro vedel, da zmaga tisti, ki je vstrajnejši. Vstrajal je in postopal z vso strogostjo, na ta način je tudi dosegel, da je sam najvišji uradnik v državi zmagal nad svojimi podrejenimi uradniki.

Politični pregled.

+ Rapalska pogodba se le počasi izvršuje. Italijani so šele zdaj izpraznili šibeniški okraj, kdaj bodo izpraznili zadnjo cono v Dalmaciji, se ne vé. — V Benetkah je prišlo do krvavih izgrezov med fašisti in delavci, en fašist je ubit. — Občinske volitve v Italiji se bodo odložile za toliko časa, da se v državo povrne mir. — Sliši se, da se pripravlja nova pustolovščina proti Reki. — Italijanski socialisti, ki so šli v Moskvo, ne pričakujejo bogve kako prijaznega sprejema.

+ Z Jugoslavijo še ni sklenjena trgovska pogodba, pogajajo se radi točk, radi katerih se do sedaj še niso zedinili. Dosegel se je popoln sporazum za borbo proti tihotapstvu.

+ Med Čehoslovako in Jugoslavijo se ustanovi redna plovba po Donavi. Vse priprave so v teku. Pogajanja med Čehoslovako in Ogersko se redno razvijajo. Masarykovo zdravstveno stanje se je znatno izboljšalo. — Vlada je predložila zakonski načrt na zahtevo vojaške uprave, naj se vzame vojakom volilno pravico. — Trgovska pogajanja med Čehoslovako in Rusijo, se bo baje posrečilo skle-

niti. — Par prenapetežev je sklicalo v Krakovu »Slovaško narodno republiko«. Slovaški listi pišejo proti temu. — Med Čehoslovako in Poljsko se bodo sklenili prijateljski odnosi. — Te dni se je mudil v Pragi pesnik Rabindranat Tagore.

+ O Nemčiji se zadnji čas malo sliši. Samo glede Gornje Slezijske jih nekoliko skrbi. Medzavezniške čete so zasedle vmesni pas. Vstaši se ne brigajo mnogo za to, celo mobilizirajo in pobirajo davke. Poljski vstaši, so celo zaprli poveljnika angleške policije. Da bi bilo to vprašanje kmalu rešeno, ne kaže še.

+ Francijo more različne mednarodne skrbe. Iz Pariza se poroča, da se zavezniški še niso sporazumeli radi sestanka vrhovnega sveta. Znano je, da glede tega ali onega vprašanja Francozi in Angleži zadnji čas niso bili popolnoma edini. Zdaj je prišel angl. vnunji minister v Pariz, da se pogovore glede skupnega postopanja in da se sklene med obema državama obrambna zveza. — Komunisti so v francoskem parlamentu stavili interpelacijo glede dogodkov v Mali Aziji; parlament je interpelacijo odklonil.

+ V Angliji bodo razdelili prvo nemško milijardo v zlatu. — »Times« zavzema stališče, da naj se Anglija ne vtika v grško-turški spor in naj se sprijazne s Francijo. — Irsko vprašanje še ni rešeno. Angleži delajo vojaške priprave proti Irski. — V Angliji se je vršilo glasovanje med rudarji ali sprejmejo pogoje delodajalcev ali ne. Nad dve tretjini rudarjev je proti sprejemu. Kovinarskim delavcem hočejo znižati plače, tako stoji Anglija pred novo veliko stavko. — O vstaji v Aleksandriji poročajo danes, da so Arabci sežgali žive ljudi. — Te dni se bo sestala posebna vseangleška konferenca, na kateri se bo pretresala vnunja politika. — Bivše nemške ladje bo Anglija bajj zopet prodala Nemcem. — Zgradila bo pa štiri nove ogromne vojne ladje. — V Londonu so fenianci zažgali več stražarnic.

+ V Nemški Avstriji se še vedno vrši gibanje za priklonitev k Nemčiji, dast od vseh strani dobivajo svarila. Na Ko-roškem bodo volitve v deželni zbor in parlament. Te volitve bodo imele tudi pomen glasovanja za ali proti Nemčiji. Ko-roški Slovenci bodo nastopili v tem volilnem boju samostojno. — V dunajskem dvornem gledališču so predstavljali te dni Schawovo dramo »Junaki«, v kateri bičta nihilizem in se godi na bolgarskih tleh. Bolgarski dijaki so burno demonstrirali proti drami. — Italija se je izjavila proti temu, da se prikloni Avstrijo k Nemčiji.

+ Grška doživlja s svojo vojno v Mali Aziji težke dni. Zavezniki so jo popustili. Anglijo sicer peče zadeva in bi se rada zopet obrnila proti Turkom, ker jo skrbe interesi v Dardanelah, a javno imenjuje jo odvraca od tega. Grška je vsled tega precej osamljena. Kralj Konstantin je šel na fronto, napovedana je nova grška ofenziva, ki je baje že začela. Grške ladje obstreljujejo obal Crnega morja. — V Mali Aziji se gibanje za osvoboditev turških zemelj in vsega mohamedanskega sveta vedno bolj širi. Središče je Angora, vodja je Kemal paša. Dejal je, da bosta Egipt in Indija postala neodvisna. Poročajo tudi, da prihajajo ruske čete, ki se bodo borile na smirniški fronti.

+ V Rusiji se je zopet začel čutiti vpliv Trockija v sovjetski oblasti, ki je bil zadnje čase vtihi. Ta je popoln levitar in se ne strinja popolnoma z Leninom. — Pravijo, da je Trocki ukazal ruskim armadam, naj korakajo proti Vladivostoku. — Ruska naročila blaga na Angleskem so precej velika. Tudi so napravili ponudbe za vojni material. Dne 27. aprila je priplula po 7. letih zopet prva tuja ladja v Petrograd.

+ Ameriški omejitveni zakon glede priseljevanja tujcev je stopil v veljavo. — Wilson je zopet stopil v politično življenje. — Predstavnštvo je sprejelo resolucijo za mir med Ameriko in Avstrijo ter Nemčijo. — Med Ameriko in Japonsko se vrši pogajanje glede otoka Jopa. — Zadnja poročila pravijo, da bo Amerika rati-ficirala ersajsko pogodbo in ne misli skleniti posebnega mira z Nemčijo.

+ Izpraznjevanje Dalmacije in Sušaka. Kakor javljajo iz Belgrade, je sporočil italijanski konsul v Splitu dalmatinski vladni, da bo Italija začela 15. t. m. z izpraznjevanjem druge dalmatinske zone (Šibenika). V tem času bi se lahko začelo tudi izpraznjevanje mesta Sušaka.

+ Tirolski poslanec Toggenburg, katerega je Giunta globoko razžalil, je odklonil poravnavo potom dvoboja, ki se protivi njegovemu verskemu prepričanju.

+ V grško-turškem sporu bodo zavezniški posredovali v Atenah in Carigradu, v veri, da se ta spor z orožjem ne da poravnati.

+ Vprašanje reške luke rešeno. — Pogodba med Reko, Jugoslavijo in Italijo. Italijanska komisija za določitev mej med Italijo in Jugoslavijo se je povrnila v Rim. Člani omenjene komisije so prinesli s seboj v Rim besedilo pogodbe, ki je bila sklenjena med Italijo, Jugoslavijo in neodvisno reško državo glede usode reškega pristanišča. Pogodba določa, da se bo reško pristanišče smatralo za neradeljivo celoto, a države, ki so sklenile omenjeno

pogodbo, bodo imele v pristanišču enake gospodarske in carinske ugodnosti. Uprava pristanišča bo poverjena mešanemu odboru, v katerem bosta po dva zastopnika vsake izmed treh prizadetih držav. Jugoslaviji je zajamčen prost uvoz in izvoz vsakršnega blaga skozi reško pristanišče. Pogodba med Jugoslavijo, Italijo in Reko je sklenjena za dobo 90 let in stopi takoj v veljavo. Pogodbi sami bodo sledili novi sporazumi glede občil in tarif.

Sklenitev romunsko-jugoslovenskega dogovora. Brzjavka iz Beograda naznanja sklenitev romunsko-jugoslovenskega dogovora. Ministrski predsednik Pašić je izročil Take Jonescu največje odlikovanje, to je Karadjordjevo zvezdo prvega razreda. »Vse države male entente zasledujejo enak cilj: mir srednje Evrope in ohranitev mirovnih pogojev. Prihodnje dni se bo tudi sklenila trgovska pogodba med Romunijo in Jugoslavijo. Jonescu je nato poudarjal potrebo zgradbe novih železnic med Romunsko in Jugoslavijo. Končno je izrazil svoje zadovoljstvo z doslej doseženimi izidi ter izjavil, da upa, da bo drugi del velikega političnega programa romunske vlade zveza med Poljsko, Čehoslovaško, Romunsko, Jugoslavijo in Grčijo. Minister je zaključil svoj govor z besedami: »Treba je priznati Benešu zaslugo za vse doslej dosežene uspehe«.

ZADNJE VESTI.

Reška jugoslovenska stranka je izdala proglas, v katerem je zato, da je luka Baroš jugoslovenska in je proti temu da se v reške razmere vtikata bodisi Italija bodisi Jugoslavija.

Glasovanja za priklonitev k Nemčiji na Stajerskem ne bo in sicer samo zato, da se omogoči sestava dunajske vlade, ki je bila odstopila. Če se bo glasovanje vršilo vseeno, bo imelo privaten in ne uraden značaj.

Zelena knjiga. Minister zunanjih stvari je predložil zbornici »zeleno knjigo«, ki vsebujejo listine rapalske pogodbe. Listin je 101.

V Rusiji so se pojavili slučajni kuge in kolere.

Angleški rudarji pripravljajo splošno stavko po vsi Angliji: vlada ne odjenja.

Domače vesti.

K ropu v cerkvi sv. Antona v Gorici moramo omeniti, da so lopovi odnesli tudi Najsvetejše in sicer veliko hostijo in več malih hostij. Na razne govorice, ki se širijo po deželi, moramo omeniti, da storilce še niso prejeli. Ona družba, ki so jo na dan po storjenem ropu in bogoskrunstvu perjeli v Gorici, je bila navadna tatinska družba, ki ni imela z omenjenim ropom nič opraviti.

Iz goriških zaporov so bili 20. junija 1921. izpuščeni »revolucionari-zločinci«, možje in fantje iz Cerkna: Peter nel Franc, Mavrič Ciril, Bevč Ciril, Obid Franc, Lahajner Franc, Sedej Metod. Vsem je znano, da so ti fantje in še drugi mladeniči iz Cerkna uprizorili »revolucijo« pred več, kakor 3 tedni v Cerknem in za ta državni zločin so sedeli nad 3 tedne v goriških zaporih.

Cerkvene premičnine. Na kompetentnem mestu sem dobil to-le informacijo: Dosedanje postopanje glede cenitve cerkvenih (pa tudi županijskih) premičnin ni odgovarjalo duhu postavbe. V dogovoru komisarijata za samoupravne posle v Gorici z generalnim civ. komisarijatom v Trstu se je sklenilo sledeče postopanje: Vsaka po vojnih dogodkih prizadeta cerkev (županstvo) napravi inventar pogrešanih in pokvarjenih predmetov brez navedbe cen ali obrabe. Inventarju, ki mora biti podpisan po zanesljivih pričah, se priložijo pogodbe trdki, pri katerih se je ali se misli naročiti cerkvene predmete. Inventar se pospremi z dopisom, kjer se prosi pooblastila, da se sime naročiti pri omenjenih trdkah na račun vojne škode potrebno cerkveno opravilo. Prošnjo je nasloviti na generalni civilni komisarijat (urad 9) Trst (direktno ali pa še boljše, potem komisarijata za samoupravne posle v Gorici). Manjkajo določbe glede altarjev, tudi rok za vlaganje prošnje ni še določen. Obhljuden je od kompetentne oblasti tozadevna okrožnica.

Popravek. V zadnji »Goriški Strazi« od 15. t. m. se je pod naslovom Božja pot in letovišče na Sv. Gori otvorjeno; pomotoma vrinila besedica »letovišče«. Na Sv. Gori je bila vedno božja pot, ne pa letovišče.

Trdosrčnost. »Proletarec« poroča, da je v žagi g. Medica v St. Petru na Krasu udaril kos lesa nekega mladeniča, a gospodar ni hotel dati očetu dovoljenja, da pripelje fantu zdravnika, ampak mu je dal 14 dnevno odpoved, tudi ni pustil, da bi mladeniču, ki je ležal v krvi, ostali delavci pomagati. Ne najdemo besed, da bi to živalsko dejanje pravilno označili in ne čudimo se nevolji delavskih množic, če imajo take gospodarje.

Vrtno veselico priredi pevsko društvo v Gornjem dne 29. junija na Balah v Šmartnem z zanimivim sporedom. Na sporedu so lepe pevske točke in Česni-

kova igra v enem dejanju »Pogodba«. Peli bodo več Vodopivčevih skladb.

Gg. pevci in pevke »Peskega in glasbenega društva« se vabijo v petek zvečer, 24. t. m., ob 8. na važen sestanek v pevskih prostorih. Točno in polnoštevilno!

Na Vojsčici je umrl po kratki, hudi bolezni g. Ivan Stolta, oče tamkajšnjega g. vikarja. Bil je zelo razumen gospodar, vnet katoličan in vobče spoštovan vsled svojega prijaznega nastopa. Naj v miru počiva!

Predilnica v Ajdovščini, ki je imela zaposlenih do 600 delavcev ter dajala kaj lep zaslužek, stoji sedaj že tretji teden. Prej preganjanja, zapori, stavke, potem lajšovstvo, sedaj brezposelnost — tako se tira narod v pavperizem in obup. Država je dolžna, da skrbí predvsem za socijalni dobrobit vseh svojih slojev. Saj to je njena prva in bistvena naloga. Prosimo naše nove poslance, ki so sedaj že v Rimu, da posredujejo, da pride tukajšnje delavstvo kmalu zopet do dela in zaslužka, tembolj, ker ima veliki del prizadetih delavcev lastne družine. Podpirati in ne zatirati in zapirati človekoljubnost.

Vrhpolje pri Vipavi. Med sv. birno, dne 6. junija je zgrešil neki gospod svojo denarnico s precejšnjo svoto. Kdor je jo našel, naj jo odda županstvu. Svota je bila prejšnji večer nabrana za uboge žrtve v Istri.

Birma v vipavski dekaniji. Pri najlepšem vremenu in splošni udeležbi ljudstva se je vršila sv. birma v naši dolini od 5. do 13. junija, in sicer v Vipavi, Vrhopolju, St. Vidu, Lozicah, Podragi, Gornjem, Budanjah, Colu in Podkrajju. Preč. nadškof dr. Sedej se je hipoma priključil našemu ljudstvu vsled ljubeznivega nastopa in ljudomilega značaja. Zeleti bi pa bilo, da bi se naše žentstvo prikazalo pri takih slovesnih priložnostih v narodnih nošah. Moda triestina nas spravi do pogina. Nove šege in moderna moda — nesreča, kvar so našega naroda. Ne bi bilo tudi napačno, da, le v prosbeh naših narodnih pravic bi bilo, če bi se slovesnih sprejemov udeležili vsi naši zastopi in društva. Na dan k ogromni udeležbi. Kinč slavolokov in cerkva pa naj bojo v tisočletnih naših narodnih motivih! Vsa čast ložiškemu pevskemu društvu, ki se je tako krasno in krepko postavil s svojo narodno pesmijo!

Zadruga vojnih oškodovancev. Deželni odbor v Gorici ustanavlja po naši deželi zadruga vojnih oškodovancev. Res, lepa naprava in lepa naloga za deželni odbor. A to delovanje bi se moralo začeti že davno, tako da bi bila vsaj polovica naših porušenih hiš že dozidana. Ni nam sicer znano, zakaj se ni moglo izvršiti financiranje že prej, razumemo pa dobro, da za naše kraje ne more zadevati tako hitro, kakor gre navadno za druge kraje. Kje bi pa imeli vsakovrstni podjetniki tudi najdomljivejše provenijence in zmognosti svoj vir dohodkov? Če tudi pozno, so se vendar poklicale v svet prej omenjene zadruga pod izrecnim pokroviteljstvom dežele, torej avtonomne oblasti. Zatrjuje se nam, da je deželna uprava že mnogo dosegla s tem, da plačuje država zneske neposredno deželi in njenim zavodom. To je važno za avtonomijo dežele. Iz pravil zadrug vojnih oškodovancev posnemamo, da financirajo te zadruga naša dela in da imamo mi povsem proste roke, kako se združimo radi zidanja, komu oddamo razna dela, kako in po kateri ceni nabavimo material itd. Iz tega vzroka moramo tako zadrugišništvo le pozdraviti in toplo priporočati, kajti ves denar, ves dobiček ostane v tem slučaju pri nas in šele potem, ko bodo dobili vsi naši delavci in mojstri dela in zaslužka, ko bo tako rekoč v naši deželi že vse nasičeno, se odda delo drugim, a vedno le potem posamezne zadruga. Kdor ni še dobro informiran v teh zadevah, naj se informira pri kaki zaupni osebi, ki mu pojde gotovo drage volje na roko.

Bolezen na črešnjah. Na črešnjah se je pojavila letos tupatam nevarna bolezen. Ta bolezen, ki jo povzročuje s prostim očiščenjem nevidna glivica s znanstvenim imenom Gnomonia erythrostoma, škoduje črešnjemu listju. Obolelo listje se zgoda posuši, pa ne odpade, ampak ostane do pozne zime na drevesu. Proti tej bolezni pomaga škropljenje črešnjavega listja s 2 odstotno brozgo, kakor jo rabi-mo tudi proti peronospori vinske trte. Tudi je zelo važno, da se osušeno listje potrže in sežge.

Pilskovica. (Ulom v cerkvi.) V noči med 6. in 7. jun. se je izvršil v tuk. cerkev vlom. Tat je prišel v cerkev skozi glavna vrata, ko je poprej skušal priti v zakristijo. Ukradel je zlate uhane Materij B. in vsakdanji medeni kelih ter par korporalov in nekaj prtičev v zakristiji. Odprl je tudi tabernakelj — a hvala Bogu ni nič oskrnil — ne odvzel; gotovo je iskal srebrno monštranco! Srebrni ključek od tabernakelja se je našel v blag. vodi. O tatu — božjeropniku ni sledu.

Vprašanje predilske železnice. Se je v veljavi načrt, ki je bil sklenjen na konferenci leta 1920, da se bo zgradila predil-

ska železnica in zvezala s progo Gorica-Jesenice pri Sv. Luciji. Pri tej priliki je bilo tudi sklenjeno, da se bo ta železnica zgradila prej kot vsaka druga v Julijski Benečiji. To prvenstvo pa ne pomeni, da se bo gradba zveze med Sv. Lucijo in Kredom morala zakasnuti, temveč se bo ta proga začela graditi o pravem času, tako da se bo mogla otvoriti istočasno s predilsko progo. Da bodo prizadeti v Trstu in Gorici pomirjeni in da se odpravi vsak dvom glede tega vprašanja, se potrjuje, da ministrstvo za javna dela nikakor ne namerava odložiti dodatno gradbo proge Gorica-Sv. Lucija-Trbiž na poznejši čas.

Pismo iz Jugoslavije. Iz Velenja na Štajerskem smo prejeli sledečo pismo, ki ga radi priobčujemo: Preliuba Česoč! V prvi vrsti pozdravljam drago družino Žužkov in Kohovo, nadalje pa vse ostale. Vprašam vas, zakaj mi ne odgovarjate na pisma, ali ste umrli, ali kaj pomeni Vaše molčanje? Srčno pozdravljam vse sorodnike in vaščane. Na skorajšnje svidenje. — Ivan in Terezina Sever. trg., Velenje, Jugoslavija.

Sv. birma v idrijskem dekanatu. Prezvišeni knez-nadškof goriški dr. Sedej je delil v nedeljo sv. birmo v Idriji, v pondeljek pa v Črnem vrhu. Povsod je ljudstvo sprejemalo ljubljene nadpastre zelo priščrno. Velikašen sprejem je bil zlasti v Idriji, kjer so prišle nasproti vse naše organizacije in šolska mladina z učiteljstvom in vse oblastni. Naproti so prišli tudi Karabinarji na konjih, ki so spremljali voz, v katerem je bil prevzvišeni. Veleč. minsignor dekan Arko in gg. civilni komisarji so prišli do sv. Lucije naproti. Na predvečer je priredila idrijska godba in idrijski pevski zbor krasno serenade. Tudi v Črnem vrhu je tamkajšnji mešani pevski zbor priredil serenado.

V Idriji je bilo okrog 1200 birmancev, v Črnem vrhu pa okrog 330.

Monitore. Prejeli smo in priobčujemo: V Rimu se je pred kratkim časom ustanovil »Konsorcij II Monitore«, kateri bo izdajal polnsečno revijo pod gornjim naslovom. Namen revije je, pospeševanje in zblizvanje trgovskih odnosov med Italijo, Jugoslavijo, Nemško-Avstrijsko in Čehoslovaško. List bo tiskan v slovenščini, italijanščini in francoščini, ker je bilo nemogoče najti tiskarno s češkimi črkami. Vsled tega smo morali opustiti tudi nemščino ter oba jezika nadomestiti s francoščino. Razven člankov odličnih pisateljev in ekonomistov omenjenih držav, se bo objavljala tudi splošni pregled produkcije ital., jugosl., avstr. in čehosl. tvrdk, industrijalcev, trgovcev, zastopnikov, komisijonarjev, importnih in eksportnih agencij, letovišč, hotelov, zabavišč itd. Obširno se bo bavil z »Reclamo« ter inserati, kateri se bodo objavljali v vseh treh omenjenih jezikih. Članki ital. faktorjev bodo objavljeni v slovenskem in francoskem jeziku; oni jugosl. avstr. in čeških dopisnikov pa v italijanskem. »Monitor« se bo tiskal na finem papirju (kvartalni format 30/23) v 25.000 izvodih ter bo najbolj razširjena revija svoje vrste v celi srednji Evropi. Vsi slovenski in hrvaški trgovci, industrijalci, bančni zavodi in hotelirji ob jadranski obali imajo dolžnost inserirati v omenjeni reviji, katera bo prva svoje vrste prekoračila državne meje. Za inserate in informacije se je obrniti na »Anončni zavod Molesini« Gledališka ul. 4 (via Garibaldi) v Gorici, ki je edini pooblaščen zavod te revije za Julijsko Benečijo.

Tržaške novice. Dvakrat je ustrelil z samokresa kočijaž Karl Mayerberger na svojo ljubimko, ker se ta ni hotela odvaditi pijančevanja in se sprijazniti z njim. V ulici Milano je prišel na stanovanje nekega Bertuzzija mož s krinko, ko je bilo 14 deklica sama doma. Hotel je pokrasti več stvari, a se je ustrašil nekega, ki je prihajal in zbežal. Storišča so izsledili; bil je neki Peter Codela. — Duhovnika Destradija je napadel neznanec na javnem trgu na ta način, da mu je zasadil nož v vrat. Napadalec je zbežal. Rana ni nevarna. Isti napadalec je napadel pozneje še nekega drugega duhovnika. Blazen je in se imenuje Bernardo de Martino.

Onih šest Cerkljanov. ki so bili na dan Sv. Rešnjega Telesa aretirani in odpeljani v goriške zapore, je bilo v pondeljek zjutraj zopet izpuščenih na svobodo. — Je pač dolgo časa trajalo, da se je oblast odločila in izpustila nevarne »punitarje« na prosto. Še enkrat vprašamo: Kako, da so bili v nekaterih slučajih fašisti takoj zaslišani in izpuščeni, naši ljudje pa morajo čakati tedne in tedne?

Razstava šolskih izdelkov v Mirnu. Vabimo na razstavo vseh šolskih izdelkov v letu 1920-1921. ki bodo dne 29. junija t. l. ob 10. uri v dvorani ljudske šole v Mirnu. — Ljubitelji našega šolstva dobrodošli! Razstava bo odprta za občinstvo na praznik sv. Petra in Pavla do 18 ure zvečer. Domačinom in okoličanom priporočamo obilno udeležbo — vodstvo.

Krojaški mojster Anton Krušič se je zopet vrnil v Gorico za stalno po dolgi odsotnosti in begumskem življenju. Pripo-

Iz Jugoslavije.

i. Ustava. V Jugoslaviji se bore ustavo. Delo gre počasi izpod rok. Hrvanje se tega dela po ogromni večini niso vdeleževali. Danes so šli iz konstituantne še komunisti in za njimi Jugoslovanski klub s Hrvati in Slovenci. Jugoslovanski klub je izjavil, da se ne vdeležuje sej, dokler se sklepa in glasuje o ustavi, ker hočejo Hrvatov in Slovencev proti njih volji vsiliti ustavo; danes je v konstituenti še 10 Slovencev in 11 Hrvatov. Upamo in želimo, da se ta nesporazumljenja poravnajo in da država pride do trdne, na ljudski volji sloneče ustave.

j. Zupan v Mariboru je socialist, podzupan pa narodni socialist.

j. Več pokrajinskih katoliških shodov z orlovskimi tabori se vrši to poletje v Sloveniji. Prihodnji tak shod in tabor bo dne 3. julija v Kranju.

j. Regent Aleksander se je povrnil v Beograd. Pozneje enkrat misli obiskati vsa železniška glavna mesta.

j. Zavezniškim nameščencem v Jugoslaviji so zvišali plače.

j. Dr. Trumbić je imel v Zagrebu važen govor o potrebi edinstva Jugoslavije.

j. Kralj Peter je zopet vzdravel in se počuti dobro.

j. Izjave bolgarskega ministra Dimitrova. Moj namen je bil, da se srečno sestanem z g. Pašićem in da mu izrazim želje bolgarske vlade in bolgarskega kmetskega naroda, ki obstojajo v tem, da se ustvarijo iskreni in prijateljski odnosi med obema sosednjima državama in da se olajša ujedinjenje vseh južnih Slovanov. Od nas se zahtevajo dokazi iskrenosti. Mi jih dajamo. V svojem današnjem razvedinjenju je našlo Slovanstvo samo nesrečo. Ta žalostna minulost je dovedla sedaj tudi nas Bolgare k ideji, da je samo ujedinjenje sreča vseh Slovanov. Zato ni delamo za zblizvanje in bomo tudi nadaljevali to svoje delo. Čas bo omogočil, da bo vsak videl, kako se bo politika Bolgarske vodila v tej smeri. Ta politika ni bila prej na pravi poti, ker bolgarski narod ni mogel sodelovati pri tej politiki. Toda mi smo s prejšnjo politiko prekinili in odpiramo sedaj pot novim idejami: idejam zblizvanja in ujedinjenja vseh Slovanov. Zato se bomo trudili, da ohranimo trajen mir ne samo Bolgarske temveč cele Evrope.

Gospodarstvo.

g. Gospodarstveni odnosi med Nemčijo in Jugoslavijo. Po naredbi jugoslovenskega finančnega ministrstva se oprostijo od pobiranja 50-odstotne pristojbine sledeče vrste nemškega blaga: 1. Stroji ter naprave za industrijsko in obrtno rabo, posamezni deli strojev, cevi za stroje in vodovode, poljedelske priprave in orodje; 2. vse anilin-barve; 3. vse vrste zdravil; 4. vse vrste kemikalij.

g. Jugoslaviji se zlata in srebrna valuta ne smeta prodajati inozemcem. Generalno nadzorništvo beogradskega ministrstva za finance je odredilo, da ne smejo banke in bankirji, ki so pooblašteni kupčevati z valuto, prodajati zlato in srebrne valute inozemcem.

g. Monopol soli v Jugoslaviji. Na seji monopolne uprave v Beogradu se je sprejela nova uredba o monopolu soli. Sklenilo se je, da pridržijo država za sebe proizvodnjo, uvoz in prodajo soli. Po potrebi bo država delala z veletrgovinami. Obenem je sprejet predlog demokratskega poslanca Demetroviča, da se sol za solenje rib prodaja po nižjih cenah.

Prosveta.

p. »Malčki in palčki« se imenuje nova mladinska knjiga, ki je izšla te dni v Gorici v založbi K. T. D. in se dobi v prodajalni v Montovi hiši (ul. Carducci 2). Zbranih je lepo število najlepših mladinskih pesmi naših mladinskih pesnikov. Knjiga, kateri je narisal ovitek Fr. Kralj in je lično opremljena, bo dobrodošla naši mladini in šolam, ker je pesmi, ki so v knjižici zbrane, že težko več dobiti in nudijo lepo izbero. Sežite po knjižki!

p. Spomenik zasedenemu ozemlju bodo postavili v Ljubljani. Sprejet je bil osnutek, ki ga je napravil Tone Kralj.

pr. Enoidejanke z Igricami: Ivané. Vse naše. Kje je meja? Damoklejev meč in Satan bodo posebno dobrodošle za prireditve poletnih veselic, ko se poleg petja in drugih točk vprizarja navadno samo kratke veseloge. Knjižico znova priporočamo našim društvom; stane 3 L 50 cent. izvod.

p. »Mladika«. Ravnokar je izšla 9-10. števec naše domače revije s sledečo bogato vsebino: 1. Leposlovni članki. 1. Dr. Fr. Detela: »Vampir«. 2. I. Pregelj: »Moj prvi svet«. 3. I. Pahor: »Dvig«. 4. Rabin-dranaht Tagore — A. Gradnik: »Žetev«. 5. A. Čebokli: »Ločeni svetovi«. — II. Poučni članki. 1. V. Belé: Iz nekdajšnjih dni za tedanje ljudi. 2. Po Valvazorju... »Nekoliko vipavskih običajev iz 17. stoletja. 3. Brez imena: »Napoleon Bonaparte«. 4. Jezns Joergensen: »Življenja

laž in resnica. — III. Pesmi: 1. M. Ellzabeta: »Najslajši spev«. 2. Joža Lovrenčič: »Pozdrav domu«. 3. Stano Kosovel: »Pisma z doma«. 4. Khong-Tu-Tse. A. Gradnik: »Usoda človeška«. 5. Lermontov: »Iv. Matelič: »Kozarška uspa-vanka«. 6. I. Matelič: »Jutro«. 7. Ksaver Meško: »Učiteljica v gorski vasi«. 8. I. Matelič: »Večer«. 9. Joža Lovrenčič: »Iz tihe družbe«. 10. Tone Bagatelj: »Poletja«. — IV. Za naše malčke. 1. Janko Samec: »Uspavanka«. 2. France Bevk: »Buc«. 3. V. Iz naše književnosti. 1. Branislav Nušič. 2. B. Nušič-Gradnik: »Ne-zna varuh«. — VI. To in ono. 1. Književ-nost in umetnost. 2. Dogodbe. 3. Dro-biž. Mladika izhaja dne 15. in 30. vsakega meseca. Izdaja jo »Katoliško ti-skovno društvo« v Gorici. Stane na leto 16 L. pol leta 8 L. četrtletno 4 L. Za ino-zemstvo, tudi za Jugoslavijo, stane 20 L. Mladika 11. števil. ima sledečo vsebi-no: Vampir. povest. dr. Fr. Detela. — Drobtinice življenja, spisal Anton Čehov. — Kralj Matjaž. Spisal Josip Ribičič. — Brata in zlato, spisal Lev N. Tolstoj. — Življenje, laž in resnica, spisal J. Jör-gensen. — Pesmi: Žalost, Poznaš te stene tihe sobe, Nocoj (Henrik Hebat.) Iz naše književnosti. Za naše malčke. To in ono. Naročniki naj obnove naročnino za drugega pol leta.

NAZNANILO

Podpisani posreduje za vidiranje pot-nih listov v Jugoslavijo. Vsakdo, ki pošlje podpisani potni list z ubožnim spriče-valom, naj doda 12 lir takse, brez ubož-nega spričevala pa 62 lir. Dalje je treba poslati 6 lir za odškodnino podpisani in 1 L. 30 st. za poštne stroške. Vsa na-ročila izvrši točno z obratno pošto. — Josip Šček. Trst, Via Armeni št. 7.

Katarina Makuc naznanja slav. ob-činstvu, da je preselila svojo gostilno ozi-roma buifet iz državnega kolodvora na Solkansko cesto št. 20. Na razpolago je tudi lep prostor za balinjanje. Priporoča se na obilem obisk. Potrebna točna in so-lidna.

VAŽNO!

Josip Kerševani, mehanik in puškar v Gorici na Stolnem trgu št. 9, desno, naznanja sl. občinstvu, da mu je došlo 300 šiv. strojev iz Nemških tovarov in 400 različnih vrst dvokoles in 50 pušk ter vsi posamezni deli spadajoči v mehanični in puškarski stroki, ketača prodaja po jako znižanih cenah.

Za obilen obisk se priporoča z odlič-nim spoštovanjem Josip Kerševani.

Nedeljski kmetijski pogovori.

(Konec o peronospori in oidiju).

Eden od kmetov: — Spomin-jam se, da sem neke bral, da ponekod do-dajejo brozgi tudi nekaj galuna. Povej nam, zakaj se dodaje galun in ako je ta dodatek priporočljiv!

Razumnik: — Uporaba galuna je priporočljiva, ker se brozga, kateri smo dodali galuna, bolje prijemlje trsnega lis-tja in potem jo tudi tako lahko ne izpere dež. Galun se kupi lahko v vsaki miodil-nici (drogeriji) in stane približno 4 lire kg. Galuna se rabi na vsak kg. modre ga-lice eno osminko kilograma in sicer tako-le: Po razmerju množine modre galice v brozgi, določeno količino galuna razsto-pimo v par litrah vroče vode in to razsto-pino dodamo brozgi šele neposredno pred uporabo, ker drugače bi galun vsled dol-gega stajanja brozge, isto razkužil in po-kvaril.

Mlačne ž: — Dozdaj si nam pravil-večinoma le o škropljenju, a zdaj nam kaj povej o žveplanju.

Razumnik: — Kakor je že v obče znano, je žveplo najboljšo sredstvo proti grozdnim plesni. Žvepleni prah razvija pod vplivom solčnih žarkov obilo žveplene-ga plina, ki ubija glinice grozdnih plesni. Zato je umljivo, da moramo žveplati le ob lepem, tistem in solčnem vremenu in to zjutraj, ko se je rosa osušila. Kolikokrat je potrebno na leto žveplati, je odvisno od podvrženosti vinogradov tej bolezni. Zna-no je, da so vinogradi v ravnini in v ilov-ci bolj podvrženi grozdnim plesni, kakor oni v peščenih tleh in v visokih legah. Na-vadno žveplamo kake tritedne pred cvetenjem prvič po dokončanem cvetenju drugič in v prvi polovici julija tretjič. Kasnejše žvepljenje nima tolikega učinka, ker grozdnica plesen nima več tistega vpli-va na grozdje in mladike, kakor spomlad. Pri žveplanju moramo paziti, da ga ne potrosimo na debelo, ker na debelo po-trošeno žveplo opari in ožge grozdje. Tu-di naj se ne žvepla zaporedno pred škrop-lenjem, ker bi s tem sprali žveplo. Ako je takoj po žveplanju začelo deževati, mora-mo žveplati še enkrat po dokončanem dežju, vendar pa zadostuje en lep in soln-čen dan za povoljno vplivanje žvepla.

Eden od kmetov: — Kakor je pri modri galici razlika v kakovosti, tako bo najbrže tudi pri žveplu.

Razumnik: — Res je, tudi žveplo ni vsako dobro za žveplanje vinogradov. Drobno zmleto žveplo je najboljšo, a tako imenovani žvepleni cvet ni za nič. Pod

prstom in tudi na oko lahko ločimo zmleto žveplo od žveplenega cveta, ker se mleto žveplo čuti pod prstom bolj ostro in je be-lo-rumene barve, dočim je žvepleni cvet žolt.

Mlačne ž: — Konečno nam še po-vej, kako vpliva kasno žveplana kakovost vina?

Razumnik: — Če kasno žvepla-mo, kar ni potrebno, se lahko zgodi, da potem tako vino dobi duh po gnilih jajcih. To vinsko napako pa lahko preprečimo s zgodnjem pretakanjem v nalahko zažve-plane sode. Zdj pa, ko je že kasno. Vas povabim v svojo klet, kjer se bodele lah-ko prepričali, da obilo žveplanje in škrop-in ob slovesu so si zadovoljno segli v ro-lenje pri pravilni uporabi vina ne škodi, pač pa koristi.

Vsi so se radi odzvali temu povabilu ke in si obljubili, da se kmalu zopet se-stanejo.

Darovi.

+ Darovi. »Slovenskemu Alojzije-višču« v Gorici je daroval g. Ambrož Po-niž znesek 30 lir.

d. Za »Slovensko sirotišče« v Go-rici: Letne prispevke so poslali: Slavna županstva Sv. Lucija ob Soči 100 lir, O-patjeselo 40 lir, Anhovo 40 lir, Št. Andrež 40 lir, Postojna 70 lir, Gabrije 30 lir. Pre-vzvišeni knez-nadškof Dr. Frančišek B. Sedej 50 lir. Volilo blagopok. Marije Dra-šek 60 lir.

Za »Narodno obrambni sklad« se je nabralo v Ajdovskem okraju do sedaj: v Ajdovščini L 3434:—, v Batujah L 220 (poverjenik Ignacij Leban), na Brijah L 250:— (poverjenik Anton Možina), v (Jo-jačah L 50:— (pov. Lašič), v Kamnjah L 680:— (nabiralke Jos. Soban, Terezija Bagatelj in Terezija Rovtar), v Želu L 98:— (pov. Janko Lipovž), v Skriljah in Sv. Tomažu L 202:— (nabiralki Rafaela in Hilarija Bratina), v Vrtovinu L 352:— (nabiralka Zinagoslava Podgornik); v Velikih Žabljah L 102:— (pov. Roman Vrtovec), v Lokavcu L 474:— (nabral Pevski zbor)). Skupaj v ajdovskem okra-ju L 5953:—, Ostale občine niso še za-ključile zbirke, naprošajo se pa dotični poverjeniki, da storijo to čimprej in vpo-sljejo obračun okrajnemu poverjeniku v Ajdovščini. Do sedaj nabrani denar je za-časno do končnega obračuna naložen pri »Posojilnici in hranilnici v Ajdovščini«.

d. Za nesrečne žrtve v Istri. Gosp. Godina Peter 10 L., N. N. 20 L., družba »Piskalo«. Filč, ad confirmandam suho-tani žepi 5 L., Venč, quia in coditioni-bus sinilibus versatur 5 L., ut examina bene procedant ipseque requiescat in pa-ce 5 L., Romanč, ker Mucka je predaleč 5 L., Stankič, exfolotus Brdarum, ad quartam stotaki partem creandam 5 L., skupaj 54 L., zadnji izkaz 385 L.; skupaj z današnjim 440 L. Hvala!

d. Za »Sklad Goriške Straže«: Gosp. Lulik Josip, Sv. Križ-Cesta 3 L.

Za nesrečne žrtve v Istri: V Komnu I. pošiljatev nabrale na nab. polo št. 223 gđne Godnič Eliza, Godnič Mirka in Ko-vačič Marija 324 L. Čezsoa nab. pola št. 195 po poverjeniku g. Ant. Kravanja 40 L., neimenovani 6 L., Vojsčica nab. pola št. 303 po poverjeniku g. Francu Krstan 100 L., Kamnje-Potoče-Skrilje nab. pola št. 93 po g. Ant. Melink 240 L., Kmečka 545 L. 50 v., Vedrijan-Višnjevik nab. pola 118 po poverjeniku g. Jankotu Vodopivec hranilnica in posojilnica v Kozani-Vipolže 100 L., Mavhinje nab. pola št. 226 po po-verjeniku g. g. I. Terčon 103 L., Osek-Vi-tovlje nab. pola št. 75 po gđni Jožici Kun-tih 239 L., Osek-Vitovlje nab. pola št. 81 po g. Jos. Berce 71 L., gospa Alojzija vdo-va Kečenko 30 L., g. Marija Kovačič in g. Marija Šorli nabrale v Modreju na Mo-drejah in v Kozmerical 85 L., gospa Ju-lia Tratinik — Sv. Lucija nabrala 740 L. 40 vin., Solkan nab. pola št. 96, 97, 98 po poverjeniku g. Fr. Bitežnik 812 L., Vol-čjigrad nab. pola št. 223 (II. pošiljatev)) nabrala med vaščani gđna Roza Zigonova 111 L., Trbiški okraj nab. pola št. 335, nabrali 370 L., Velikidol nab. pola št. 301 po g. županu Fr. Orgič 162 L. 40 vin. Gosp. Ivan Mozetič upravitelj Ravne-Cer-kno 20 L., skupaj 4099 L. 40 vin. zadnji izkaz 1878 L. skupaj z današnjim 5977 L. 40 vin. Gđna Darinka Bratuž darovala volneno obleko. Srčna hvala vsem. Bog povrni!

Listnica uredništva: Vipava. Naslov »Koroškega Slovenca« se glasi: Dunaj V. Margaretenplatz 7.

Darovi radi tehničnih težkoč tudi da-nes niso mogli priti vsa na vrsto. Naj da-rovalci oprostite!

Anica Rožič
Anton Marušič

poštni nadoficijal

poročena.

Podgora 11. 6. 1921. Gorica.

„Adrija“ čevlji

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.

Edino domače podjetje te stroke izdeluje in ima v zalogi vedno 98 raznih vrst čevljev vseh velikosti in za vsak stan.

Čevlji našega izdelka so delani lično in trpežno, ter se za izdelavo rabi samo prvovrstno, lično in trajno usnje. Kaka druga primes je izključena.

Pazite na
varstveno
znamko, ki
je vtisnjena
na podplatu
ali nadplatu.

Ako čevlji
nimajo
znamke,
niso naš
izdelek.

Varstvena znamka.

Čevlji našega izdelka se lahko naroče naravnost iz tovarne v Mirnu pri Gorici ali kupijo v naših prodajalnah: v Trstu, Via Rettori, št. 1 blizu magistrata, v Gorici, Corso Verdi 32, v hiši Centralne posojilnice.

Zahtevajte čevlje „ADRIJA“ pri vseh trgovcih. Trgovci so dolžni prodajati naše izdelke po od zadruge določeni ceni, pomnoženi za poštino. Na zahtevo kupca morajo trgovci pokazati originalni, tiskani cenik „Čevljarske zadruge“.

V krajih kjer trgovci ne drže čevljev našega izdelka, se iščejo zastopniki v svrhu naročanja za privatne stranke. — Zastopniki dobe za svoje delo primerno odškodnino.

Zadruga je izdala, nov bogato ilustriran cenik, katerega pošlje na zahtevo brezplačno.

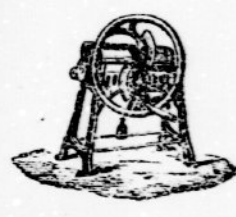
Vsi dopisi in naročila naj se posljejo na naslov;

„Čevljarska zadruga“ v Mirnu pri Gorici.

Josip Kerševani, mehanik in puškar v Gorici, Stolni trg št. 9. (desno) naznanja sl. občinstvu da mu je na novo došla velika mno-

žina blaga iz svetovno znanih tovarov. Novo došlo blago prodajam po jako znižanih cenah. Na pr. šivalne stroje Orig. Mundlos, Pfaff, Gritzner, Adler, Neuman, Afrana in Winselmann. Posebno opozarjam cenj. šivilje in neveste na strokovni poduk za umetno ve-zenje in krpanje, katero dajam brezplačno.

Dvokolesa: Orig. Puch, Orig. Styria, Orig. Start, Waffenrad, Regent, Kosmos, Helical in mala motorna kolesa.

Velika izbira pušk, samokresov, patron, dinamitnih patron, smodnik za

raztreljanje kamnov in za lovce, ter potrebščine za zgoraj omenjene predmete.

Lastna delavnica in popravilnica Stolni trg št. 3.

Z jamstvom prodajam šivalne stroje dvokolesa in puške tudi na mesečne obroke.

Za točno, solidno postrežbo in konkurenčno ceno jamči

Josip Kerševani mehanik in puškar

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

:: V GORICI ::

Corso Verd „Trgovski Dom.“

Telefon št. 50.

Brzjavni naslov:

Ljubljanska banka.

Dejniška glavnica
SHS kron
50 MILIJONOV.

CENTRALA:

LJUBLJANA.

Rezerva SHS
kron
45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje, Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spada: oče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂—12 in od 3—5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Poslano *)

Podpisani prekliče žaljive besede ka-
tere se je izrazil proti gosp. A. Trebše.
(Felemenga) Serpenica

R. KNEZ, Serpenica.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo
odgovorno le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Zahvala.

Povodom bridke izgube ki nas je za-
delo ob smrti našega ljubljene sina in
brata

MIROSLAVA PERŠIČ

se tem potom najsrčneje zahvaljujeva da-
rovateljem krasnih vencev ter vsem, ki
so se v tako obilnem številu udeležili po-
greba drugega pokojnika.

Bog vsem stotero povrni!

Gorica 19. junija 1921.

Zalujoča mati in brat.

Kmečka hranilnica in posojilnica
v Komnu reg. zadruga z neomejeno zav.
vabi k rednemu

občnemu zboru

ki se bo vršil

dne 3. julija 1921 ob 4 1/2 pop. v
župnišču v Komnu z

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrditev računov za l. 1921 in 1922.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

k rednemu

občnemu zboru

Tolminske hranilnice posojilnice v
Tolminu, dne 29. junija t. l. ob dveh
pop. v prostorih. Glasilnega Doma v Tolminu

DNEVNI RED:

1. Sprememba združnih pravil.
2. Potrditev letnih računov za l. 1919 in 1920.
3. Razdelitev čistega dobička in določitev
obresti od hranilnih vlog in posojil.
4. Izvolitev načelstva in nadzorstva.

V slučaju nesklepčnosti, se vrši občni
zbor dne 17. julija 1921 ob isti uri in v
istih prostorih.

K obilni vdeležbi vabi.

Odbor,

Dobroznana gostilna

na Kornu št. 8

Jožef in Pavla Kamenšček

Postrežba z dobrimi mrzlimi in
gorkimi jedili in z izvrstnim
vinom.

Gostilna Leopolda Slamič - ul. Rabatta 5,

toči najboljša vipavska vina, postreže
z mrzlimi in gorkimi jedili, se pripo-
roča za obilen obisk.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da
sem zopet otvoril gostilno na sv. Gori
pri Gorici.

Gorka in mrzla jedila, kakor tudi
razne pijače vedno na razpolago.

IVAN ČERNE, gostilničar.

Išče se risar,

ki zna tudi strojepis. Ponudbe na
upravo «Gor. Straže».

Moško dvokolo

skoraj novo je na PRODAJ v ulici
CAMPOSANTO št. 23.

Ukraden

je bil 1. Star konjski komat z novim leit-
kisonom v noči 12. t. m. posestniku Janezu
Jeklin na Pečinah št. 24. Kdor bi mu ko-
mat vrnil ali vedel povedati kam je izginil
dobi 100 L. nagrade.

A. Krušič in sin krojaška mojstra na-
slednika G. Rožanc. Teloadni Trg (Piaz-
za Giannastica) vhod iz Corsa Verdi št. 28.

Priporočata slav. občinstvu v mestu
na deželi svojo odlikovano krojačnico,
kjer izdelujeta vsa v to stroko spadajoča
ela. Potruditi se hočeta da zadovoljita
vse stare in nove naročnike ter se naj-
topleje priporočata.

Z odličnem spoštovanjem.

4 ženske,

ki so že delale okoli papirja ali v
knjigovoznici sprejme v službo knji-
govoznica „Narodne Tiskarne“ v Gorici.

Proda se velika hiša

s štirimi frontami primerna za tovarno
ali industrijsko podjetje, oddaljeno 10 mi-
nut od kolodvora mesta Celja Poleg po-
sloja stavbeni prostori vrti in travniki.
Slike posloja so v upravnistvu tega li-
sta v Gorici na razpolago.

Pisma je nasloviti na Podružnico
»Jugoslavije« Celje pod šifro Slovenija.

Išče se v neki zapuščinski zadevi na-
slov Antona Grašič, ki je bil leta 1894 že-
lezničar v St. Veit a/d. Glan na Koro-
škem. Za naznanilo njegovega naslova
plača 30 lir. dr. Ivo Benkovič, odvetnik
v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6.

Služkinjo močno in zdravo sprejme
tako gostilna v Gorici. — Naslov pove
uprava lista.

Vajenec

za trgovino z
jestevinami, star
13-14 let, z dovršeno ljudsko šolo se
sprejme. Naslov pove uprava lista.

FOTOGRAF ANT. JERKIČ

Gorica, Vrtna ulica (Corso Verdi) št. 36.
Trst, Via Roma 24.

Se priporoča svojim sorojakom.

Naznanilo.

Inž. E. Ličar je odprl
s 1. junijem v Šolski
ulici št. 8 (poleg stavbe
gimnazije) v II. nadstropju
svojo inženirsko pisarno.

Enonadstropna prestorna hiša

v najboljšem stanu pri postajni Dobravljah
v kateri je že stara gostilna potem je zra-
ven kos zemljišča in vrt, se proda. Pri-
pravna je tudi za letovišče ter ima izborna
klet. Pojasnila daje Ivan Kobal, trgovina
Ajdoščina.

Dva dobro ohranjena instrumenta se
tako prodajata po zelo ugodni ceni radi
preselitve. Prvo vrsten glasovir (Flügel)
angleška mehanika in velik harmonij Fir-
ma Pajkr, ki lahko služi mesto orgelj za
male cerkve, ali za pevske zборе.

Tozadevna pojasnila daje Al. Polič
Postojna 132.

Domača trrdka EVGEN RAJER

Gorica, Šolska ulica 8

priporoča svojo zalogo prist-
nih domačih in tujih

vin, žganja, likerjev itd.

Postrežba točna - Cene zmerne.

Štedilnike,

ljublanskega sistema, za vzidanje, izde-
lujem in imam v zalogi. — Izdelovalnica
štedilnikov KRANJEC LUDOVIK, Trnovo
pri Lj. Bistrici.

Gospod sprejme kuharico, ki bi v
prosti urah pomagala v
trgovini — zmožno slov. in italijanskega
jezika. Naslov pove uprava lista.

Franc Prinčič

Katerinjev trg št. 2.
Gorica Gorica

Prodaja cementa Portland
prve vrste.

„Croatia“

zavarovalna zadruga v Zagrebu. Podruž-
nica v Trstu, ulica Lavatolo št. 1. II. nad-
stropje. Ustanovljena leta 1884. — Spre-
jema in zavaruje proti škodi po požaru
in strelu posloja, poštstvo, gospodarsko
orodje, poljske in vinogradniške pridelke,
seno, slamo, živino, zaloge, po najgodi-
nejših pogojih.

Vsa natančnejša pojasnila dajejo kra-
jevni zastopniki in podružnica v Trstu,
ulica Lavatolo, št. 1. II.

DOBRO BLAGO po najnižjih konkurenčnih cenah

vsled mnoge prodaje

nakupi vsakteri, mešan ali vašan in vsakega stanu le pri dobro
znani domači trrdki

KUŠTRIN & MARMOLJA,

GORICA, ulica Carducci 25,

trgovina špecerijskega, kolonijalnega blaga in deželnih pridelkov.

Znižane cene!

Svoji k svojim!

Znižane cene!

Zaloga manufakturnega blaga in izgotovljenih oblek

ANDREJ MAVRIČ

GORICA ul. CARDUCCI št. 11.

Velika zaloga manufakturnega blaga suknja za moške in ženske obleke. Velika
izbera perila, odej, blazin, štramacov i. t. d.

Vse po znižanih cenah. — Potrebščine za krojače in šivilje. — Opozarjam
sl. občinstvu, da sem preselil svojo moško in žensko krojačnico v lastno hišo ulica
Carducci št. 3 (prej na Travniku št. 22.)

Se priporoča za obilen obisk.

ANDREJ MAVRIČ.

Knjigarna Kat. Tisk. društva

:: GORICA ::
MONTOVA HIŠA

Bogata zaloga papirja in vseh
pisarniških potrebščin. Sloven-
ske leposlovne, mašne in šolske
knjige vedno v veliki izbi. Velika
izber nabožnih in drugih
slik v okvirjih in brez okvirjev.
Pomnoževalne aparate „Hekto-
graf“. Prozorne papirje za načrte
in papir (Lichtpaus) za stavbene
mojstre, tuši iz tovarne Günther
Wagner, svinčniki Koh-i-nor in
drugi iz tovarne Hardtmuth, vse
v bogati izbi, cene brez kon-
kurence. — Prodaja na drobno
in na debelo. — Sprejemamo
naročila pečatov.

Trgovina v ulici Carducci 2.

Brata CEJ slikarja

GORICA, Va Asceli šte. 5

izvršujeta vsa slikarska dela ter se
priporočata slavnemu občinstvu.

HIŠA blizu jugoslovanske meje, veli-
ka, zgrajena leta 1886 z gospodarskim
poslojem, koncesijo gostilne, pripravnim
prostorom za trgovino, ki je že vsevala
dobro nad 30 let, zemljiščem, nekaj gozda,
sadnim in sočivnatim vrtom, z vsem pre-
mičnim inventarjem — je vsled selitve
tako na prodaj. Več se poizve pri gospej
A. Kreč, posestnici in gostilnarki v Čr-
nem vrhu nad Idrijo.

Pozor na domačo trrdko!

Franc Saunig Gorica, Gosposka ulica

sedaj Via Carducci št. 25 blizu Korna

Naznanja slavnemu občinstvu, da je zopet došla velika izbira
šivalnih strojev več vrst za krojače, šivilje in čevljarje iz najbo-
ljših nemških tovarn, katere jamčim do 10 let. Daje velika
izbera dvokoles PUCH in drugih tovarn. Izjemno prodajam tudi
na obroke. Ceniki na zahtevo poštno prosti. Lasina mehanika
delavnica.

Priporoča se:

Franc Saunig.

SVOJI K SVOJIM!

Podružnica v Kobaridu št. 21.

Gostilna ::::: pri „BELEM ZAJCU“

v Gorici

Shajališče okoličanov in mešča-
nov. Postrežba s svežimi do-
mačimi, mrzlimi in gorkimi je-
dili ter z izvrstnim vipavcem,
bricem in s črno.

Za obilen obisk se priporoča
JOS. MOLAR, restavrat.

Trrdka Elija Čuk

GORICA - Stolni trg 9. levo - GORICA.

Priporoča svojo bogato zalogo sedaj došlih šivalnih strojev iz
inozemskih svetovno znanih tovarn. „Pfafl Gritzner“, „Kaiser“,
„Köhler“, „Neuman“, „Dürkopp“ in Du-
najske proizvode „Rast & Gasser“. Trrdka
nudi odjemalki šivalnega stroja brez plačen po-
duk v umetnem vezanju (rikamiranju) na stroj.
Bogata zaloga dvokoles „Puch“, „Stadt“,
„Styria“ in „Regent“, gramofonov. Naj-
večja izbira vseh za gori imenovane stroje
nadomestnih delov. Pneumatike „Dun-
lop“, „Pirelli“. Najbolje urejena delav-
nica in popravilnica. Stara kolesa emaj-
lira, in ponikla v vsaki poljubni barvi
Priporoča se najtopleje

Elija Čuk sodni izvedenec.

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32

Se priporočajo slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

GENE ZMERNE.